

راهنمای جامع سرمایه گذاری

علیرضا شریفیان

بسمه تعالی

راهنمای جامع سرمایه گذاری

اصول، روش ها، ریسک ها و استراتژی ها برای موفقیت در
سرمایه گذاری

با حمایت :

شرکت سرمایه سازان اعتماد آفرین

مؤلف :

علیرضا شریفیان

تیرماه ۱۴۰۴

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

فهرست

۱	مقدمه: چرا سرمایه‌گذاری؟	۸
۲	بخش اول: مفاهیم بنیادی سرمایه‌گذاری	۹
۲,۱	ریسک در سرمایه‌گذاری	۹
۲,۱,۱	انواع ریسک‌ها در سرمایه‌گذاری	۱۰
۲,۱,۱,۱	ریسک سیستماتیک (Systematic Risk)	۱۰
۲,۱,۱,۲	ریسک غیرسیستماتیک (Unsystematic Risk)	۱۱
۲,۱,۲	اصول شناسایی، ارزیابی و کاهش ریسک	۱۲
۲,۱,۳	راهکارهای کاهش ریسک	۱۲
۲,۲	بازده در سرمایه‌گذاری	۱۶
۲,۲,۱	انواع بازده	۱۶
۲,۲,۲	عوامل مؤثر بر بازده سرمایه‌گذاری	۲۱
۲,۳	نقدشوندگی	۲۲
۲,۳,۱	اهمیت نقدشوندگی در بازارهای مالی	۲۲
۲,۳,۲	تأثیر نقدشوندگی بر قیمت‌گذاری و نوسانات	۲۲
۲,۳,۳	شاخص‌های نقدشوندگی	۲۳
۲,۴	تنوع‌بخشی (Diversification) و تخصیص دارایی (Asset Allocation)	۲۳
۲,۴,۱	اهمیت تنوع‌بخشی در کاهش ریسک و افزایش ثبات سبد سرمایه‌گذاری	۲۴
۲,۴,۲	تخصیص دارایی (Asset Allocation)	۲۴
۲,۴,۲,۱	انواع استراتژیهای تخصیص دارایی	۲۴

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۲۵	۲,۴,۳ ارتباط انواع دارایی‌ها (همبستگی)
۲۶	۲,۵ افق زمانی سرمایه‌گذاری
۲۶	۲,۵,۱ انواع افق زمانی
۲۷	۲,۵,۲ اهمیت تعیین افق زمانی
۲۸	۳ بخش دوم: انواع روش‌های سرمایه‌گذاری
۲۸	۳,۱ سرمایه‌گذاری در سپرده‌های بانکی
۲۸	۳,۱,۱ انواع حساب‌های بانکی برای سرمایه‌گذاری
۳۰	۳,۱,۲ مزایا و معایب سپرده‌گذاری بانکی
۳۱	۳,۲ سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار
۳۱	۳,۲,۱ سهام
۳۲	۳,۲,۱,۱ سرمایه‌گذاری مستقیم در سهام
۳۳	۳,۲,۲ اوراق قرضه و مشارکت
۳۴	۳,۲,۲,۱ تعریف و انواع اوراق قرضه
۳۵	۳,۲,۲,۲ مزایا و معایب اوراق قرضه و مشارکت
۳۶	۳,۲,۳ اوراق خزانة اسلامی (اخزا)
۳۷	۳,۲,۴ سرمایه‌گذاری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری
۳۷	۳,۲,۴,۱ انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری
۴۰	۳,۳ سرمایه‌گذاری در کالاها
۴۰	۳,۳,۱ طلا و سکه
۴۰	۳,۳,۱,۱ مزایا و معایب سرمایه‌گذاری فیزیکی در طلا و سکه

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۴۱	 ۳,۳,۱,۲ سرمایه‌گذاری در صندوق‌های طلا و گواهی سپرده سکه طلا
۴۲	 ۳,۳,۲ سایر کالاها
۴۲	 ۳,۳,۲,۱ خودرو به عنوان کالای سرمایه‌ای
۴۲	 ۳,۳,۲,۲ انقراض و جواهرات
۴۲	 ۳,۳,۲,۳ آثار هنری و کلکسیون
۴۳	 ۳,۳,۳ معامله در بورس کالا
۴۴	 ۳,۴ سرمایه‌گذاری در ارزهای خارجی
۴۴	 ۳,۴,۱ مزایا و معایب خرید و نگهداری ارز
۴۵	 ۳,۵ سرمایه‌گذاری در ارزهای دیجیتال
۴۶	 ۳,۵,۱ مزایا و معایب سرمایه‌گذاری مستقیم و غیرمستقیم در رمزارزها
۴۶	 ۳,۵,۱,۱ سرمایه‌گذاری مستقیم (خرید فیزیکی رمزارزها)
۴۶	 ۳,۵,۱,۲ سرمایه‌گذاری غیرمستقیم (از طریق ETFهای کریپتو، سهام شرکت‌های بلاک‌چین، صندوق‌ها)
۴۶	 ۳,۶ سرمایه‌گذاری‌های جایگزین (Alternative Investments)
۴۷	 ۳,۶,۱ تعریف و ویژگی‌ها
۴۷	 ۳,۶,۲ انواع سرمایه‌گذاری‌های جایگزین
۴۷	 ۳,۶,۲,۱ صندوق‌های پوشش ریسک (Hedge Funds)
۴۸	 ۳,۶,۲,۲ سهام خصوصی (Private Equity – PE)
۴۸	 ۳,۶,۲,۳ سرمایه‌گذاری جسورانه (Venture Capital – VC)
۵۱	 ۴ بخش سوم: عوامل مؤثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری و ملاحظات کلیدی
۵۱	 ۴,۱ عوامل اقتصادی کلان

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- ۴,۱,۱ تأثیر تورم بر سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مختلف ۵۱
- ۴,۱,۲ تأثیر نرخ بهره بر اقتصاد و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری ۵۳
- ۴,۱,۳ تأثیر رشد اقتصادی بر سرمایه‌گذاری ۵۴
- ۴,۱,۴ نقش سیاست‌های پولی و مالی دولت بر بازار سرمایه ۵۴
- ۴,۲ روانشناسی بازار و احساسات سرمایه‌گذار ۵۸
- ۴,۲,۱ چرخه احساسات بازار ۵۸
- ۴,۲,۲ اثر رمه‌ای (Herding Effect) ۵۹
- ۴,۲,۳ راهبردهای بهره‌برداری و کنترل احساسات در سرمایه‌گذاری ۵۹
- ۴,۳ ملاحظات قانونی و نظارتی در ایران ۶۰
- ۴,۳,۱ مالیات بر عایدی سرمایه (CGT) و مالیات بر سود سهام و بهره ۶۰
- ۴,۳,۱,۱ مالیات بر عایدی سرمایه ۶۰
- ۴,۳,۱,۲ مالیات بر سود سهام و بهره ۶۱
- ۴,۳,۲ حساب‌های سرمایه‌گذاری معاف از مالیات ۶۱
- ۴,۳,۳ قوانین حمایت از سرمایه‌گذار در بازار سرمایه و نقش سازمان بورس و اوراق بهادار ۶۲
- ۴,۳,۴ روش‌های جلوگیری از کلاهبرداری در بازار سرمایه ۶۳
- ۴,۳,۵ اهمیت مشاوره تخصصی در سرمایه‌گذاری ۶۴
- ۴,۳,۵,۱ مزایای بهره‌گیری از مشاوران مالی و خدمات آن‌ها ۶۴
- ۵ بخش چهارم: استراتژی‌های رایج سرمایه‌گذاری ۶۵
- ۵,۱ سرمایه‌گذاری ارزشی (Value Investing) ۶۶
- ۵,۲ سرمایه‌گذاری رشدی (Growth Investing) ۶۷

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۵,۲,۱	تعریف و ابزارهای کاربردی	۶۸
۵,۳	سرمایه‌گذاری در آمدی (Income Investing)	۷۰
۵,۴	مدیریت فعال در مقابل غیرفعال در سرمایه‌گذاری	۷۱
۵,۴,۱	سرمایه‌گذاری فعال (Active Investing)	۷۱
۵,۴,۲	سرمایه‌گذاری غیرفعال (Passive Investing)	۷۲
۵,۵	میانگین‌گیری هزینه دلاری (Dollar-Cost Averaging – DCA)	۷۵
۵,۵,۱	تعریف و نحوه استفاده در ارزشهای دیجیتال	۷۵
۵,۶	تعیین تحمل ریسک فردی	۷۶
۵,۶,۱	عوامل مؤثر بر میزان ریسک‌پذیری	۷۶
۵,۶,۲	روش‌های ارزیابی میزان ریسک‌پذیری	۷۷
۶	نتیجه‌گیری و توصیه‌های کاربردی	۷۸
۶,۱	خلاصه نکات کلیدی برای سرمایه‌گذاری موفق و هوشمندانه	۷۹
۶,۲	توصیه‌های عملی برای انتخاب بهترین روش سرمایه‌گذاری متناسب با اهداف، افق زمانی و میزان ریسک‌پذیری فردی	۸۱

۱ مقدمه: چرا سرمایه‌گذاری؟

سرمایه‌گذاری، فراتر از یک فعالیت مالی صرف، به مثابه ستون فقرات توسعه اقتصادی فردی و ملی عمل می‌کند. در تعریفی بنیادین، سرمایه‌گذاری به معنای تخصیص منابع مالی یا دارایی‌های موجود به یک فعالیت اقتصادی یا خرید نوعی دارایی است که هدف از آن، کسب سود یا افزایش ارزش سرمایه اولیه در آینده است. این فرآیند مستلزم صرف منابعی چون زمان، تلاش و پول است، اما مزایای قابل توجهی را به همراه دارد که آن را به ابزاری حیاتی در برنامه‌ریزی مالی تبدیل می‌کند.

در حوزه اقتصاد کلان، سرمایه‌گذاری به خرید کالاهایی اطلاق می‌شود که در حال حاضر مصرف نمی‌شوند، بلکه در آینده برای تولید کالاهای و خدمات بیشتر به کار گرفته خواهند شد؛ نمونه‌هایی از این دست شامل ساخت راه‌آهن یا احداث کارخانه‌ها می‌شود. همچنین، سرمایه‌گذاری در سرمایه انسانی از طریق هزینه‌کرد برای آموزش و توسعه مهارت‌ها نیز در این دسته جای می‌گیرد. این نوع سرمایه‌گذاری به افزایش ظرفیت تولیدی و رشد اقتصادی یک کشور کمک شایانی می‌کند. از منظر علم مالی، سرمایه‌گذاری به خرید دارایی‌های مالی نظیر سهام یا اوراق قرضه اشاره دارد، با این پیش‌بینی که ارزش آن‌ها در آینده افزایش یافته و از طریق فروش به قیمت بالاتر یا دریافت سود و بهره، منافع عاید سرمایه‌گذار شود.

اهداف سرمایه‌گذاری برای هر فرد یا نهاد می‌تواند متفاوت و شخصی‌سازی شده باشد. برخی ممکن است به دنبال تأمین امنیت مالی برای دوران بازنشستگی باشند، در حالی که دیگران قصد دستیابی به اهداف مشخصی نظیر خرید خانه یا تأمین هزینه‌های تحصیلی فرزندان را دارند. یکی از مهم‌ترین مزایای سرمایه‌گذاری، نقش آن در محافظت از ارزش سرمایه در برابر پدیده تورم است. در اقتصادهایی که با نرخ تورم بالا مواجه هستند، صرفاً نگهداری پول نقد می‌تواند به کاهش قابل توجه قدرت خرید منجر شود. در چنین شرایطی، سرمایه‌گذاری نه تنها راهی برای افزایش ثروت است، بلکه

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

به عنوان یک استراتژی دفاعی برای حفظ ارزش دارایی‌ها و جلوگیری از فرسایش قدرت خرید عمل می‌کند. عدم تعیین هدف مشخص و انگیزه کافی در مسیر سرمایه‌گذاری، می‌تواند به تصمیمات هیجانی و در نهایت شکست منجر شود. بنابراین، شناخت دقیق مفاهیم، روش‌ها و ریسک‌های مرتبط با سرمایه‌گذاری برای دستیابی به اهداف مالی، چه در کوتاه‌مدت و چه در بلندمدت، از اهمیت بالایی برخوردار است.

۲ بخش اول: مفاهیم بنیادی سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری در هر شکل و ابعادی، با مفاهیم بنیادی خاصی گره خورده است که درک آن‌ها برای هر سرمایه‌گذار ضروری است. این مفاهیم شامل ریسک، بازده، نقدشوندگی، تنوع بخشی و افق زمانی می‌شوند که هر یک نقش کلیدی در شکل‌دهی به تصمیمات سرمایه‌گذاری و نتایج حاصل از آن ایفا می‌کنند.

۲,۱ ریسک در سرمایه‌گذاری

ریسک، عنصری جدایی‌ناپذیر از هر فعالیت سرمایه‌گذاری است و به معنای احتمال تفاوت میان بازده واقعی و بازده مورد انتظار یک سرمایه‌گذاری تعریف می‌شود. این تفاوت می‌تواند هم مثبت (بازدهی بیشتر از انتظار) و هم منفی (زیان) باشد، اما تمرکز اصلی در مدیریت ریسک بر احتمال وقوع زیان و کاهش آن است. حتی سرمایه‌گذاری‌هایی که به طور سنتی کم‌ریسک تلقی می‌شوند، مانند سپرده‌های بانکی یا اوراق قرضه دولتی، نیز در معرض ریسک‌هایی نظیر تورم، تغییر نرخ بهره یا نکول (عدم پرداخت بدهی توسط ناشر) قرار دارند. بنابراین، مدیریت ریسک به معنای حذف کامل

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

آن نیست، بلکه به معنای درک عمیق، ارزیابی دقیق و کنترل هوشمندانه آن از طریق استراتژی‌های مناسب و انضباط روانی است.

۲,۱,۱ انواع ریسک‌ها در سرمایه‌گذاری

ریسک‌ها در سرمایه‌گذاری به دو دسته اصلی سیستماتیک و غیرسیستماتیک تقسیم می‌شوند:

۲,۱,۱,۱ ریسک سیستماتیک (Systematic Risk)

این نوع ریسک، که به آن ریسک بازار نیز گفته می‌شود، ناشی از عوامل کلان اقتصادی و سیاسی است که بر کل بازار یا بخش وسیعی از صنایع تأثیر می‌گذارد و از کنترل سرمایه‌گذار خارج است. تنوع بخشی در سبد سرمایه‌گذاری نمی‌تواند این نوع ریسک را به طور کامل از بین ببرد.

- **ریسک بازار:** ناشی از نوسانات کلی بازار است و می‌تواند به دلیل تغییرات در نرخ بهره، قیمت کالاها یا عوامل سیاسی و اقتصادی رخ دهد.

- **ریسک نرخ بهره:** این ریسک به دلیل تغییرات در نرخ بهره توسط بانک مرکزی یا سایر عوامل اقتصادی ایجاد می‌شود و می‌تواند ارزش اوراق بهادار با درآمد ثابت را تحت تأثیر قرار دهد. افزایش نرخ بهره معمولاً به کاهش ارزش اوراق قرضه موجود منجر می‌شود.

- **ریسک تورم (قدرت خرید):** این ریسک به معنای کاهش قدرت خرید سرمایه و بازده واقعی آن به دلیل افزایش سطح عمومی قیمت‌ها است. در شرایط تورمی، حتی اگر بازده اسمی سرمایه‌گذاری مثبت باشد، ارزش واقعی آن کاهش می‌یابد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **ریسک ارزی:** این ریسک مربوط به سرمایه‌گذاری‌هایی است که به ارزهای خارجی انجام می‌شود و ممکن است به دلیل نوسانات نرخ ارز دچار زیان شوند.
- **ریسک سیاسی/ژئوپلیتیک:** این ریسک ناشی از تغییرات در سیاست‌ها و نظام حکومتی یک کشور (ریسک سیاسی) یا شوک‌های خارجی مانند جنگ، حملات تروریستی و درگیری‌های منطقه‌ای (ریسک ژئوپلیتیک) است که می‌تواند عدم اطمینان را در بازارهای مالی تشدید کرده و بر تصمیمات سرمایه‌گذاری تأثیر بگذارد. این ریسک‌ها می‌توانند منجر به نوسانات شدید در قیمت کالاها و سهام شوند.

۲،۱،۱،۲ ریسک غیرسیستماتیک (Unsystematic Risk)

این نوع ریسک مختص یک شرکت یا صنعت خاص است و می‌تواند از طریق تنوع بخشی در سبد سرمایه‌گذاری کاهش یابد.

- **ریسک تجاری:** این ریسک از عدم اطمینان در سودآوری یا خطر زیان ناشی از مسائل پیش‌بینی نشده در آینده کسب و کار، مانند تغییر سلیقه مشتری، افزایش رقابت یا نیاز به نوآوری و فناوری جدید، سرچشمه می‌گیرد.
- **ریسک اعتباری (نکول):** این ریسک به احتمال ناتوانی ناشر اوراق بدهی (مانند شرکت یا دولت) یا وام‌گیرنده در بازپرداخت اصل یا سود سرمایه‌گذاری در موعد مقرر اشاره دارد.
- **ریسک نقدشوندگی:** این ریسک به معنای دشواری در فروش یک دارایی بدون کاهش قابل توجه قیمت آن است. دارایی‌هایی مانند املاک یا آثار هنری معمولاً نقدشوندگی کمتری نسبت به سهام شرکت‌های بزرگ دارند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۲,۱,۲ اصول شناسایی، ارزیابی و کاهش ریسک

مدیریت ریسک یک فرآیند سیستماتیک است که شامل مراحل زیر می‌شود:

- **شناسایی ریسک:** اولین گام، تشخیص نوع ریسک (سیستماتیک یا غیرسیستماتیک) و ارزیابی میزان کنترل‌پذیری آن است. برای مثال، ریسک‌های ناشی از مسائل اقتصادی کلان معمولاً خارج از کنترل سرمایه‌گذار هستند.
- **ارزیابی ریسک:** پس از شناسایی، باید اهمیت، تأثیر و احتمال وقوع هر ریسک را بررسی کرد.
- **پاسخگویی به ریسک:** در این مرحله، استراتژی‌های مناسب برای رویارویی با ریسک در صورت وقوع تعیین می‌شود.

۲,۱,۳ راهکارهای کاهش ریسک

- **تنوع‌بخشی (Diversification):** این استراتژی به معنای پخش سرمایه در میان انواع مختلف دارایی‌ها، صنایع، مناطق جغرافیایی و سبک‌های سرمایه‌گذاری است. هدف اصلی تنوع‌بخشی، کاهش ریسک کلی سبد سرمایه‌گذاری با جبران عملکرد ضعیف یک دارایی توسط عملکرد خوب دارایی‌های دیگر است.
- **تعیین حد ضرر (Stop Loss):** تعیین یک نقطه مشخص برای خروج از معامله در صورت رسیدن قیمت به آن، به منظور محدود کردن زیان و جلوگیری از ایجاد خسارت و از دست رفتن سرمایه در بلندمدت.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **نسبت ریسک به سود (Risk to Reward Ratio):** این نسبت به مقایسه سود مورد انتظار در مقابل حداکثر ضرر قابل قبول می‌پردازد و به سرمایه‌گذار کمک می‌کند تا معاملات سودآور را شناسایی کند.
- **اجتناب از خطر:** در شرایط ناپایدار بازار یا پیش از انتشار اخبار مهم، بهتر است از ورود به معاملات پرخطر اجتناب شود.
- **پذیرش ریسک:** پس از ارزیابی دقیق و تعیین حد ضرر مطمئن، سرمایه‌گذار باید آمادگی پذیرش ریسک‌های محاسبه شده را داشته باشد.
- **استفاده از ابزارهای پوشش ریسک (Hedging):** ابزارهایی مانند قراردادهای آتی یا اختیار معامله می‌توانند برای کاهش اثر نوسانات بازار و مدیریت ریسک‌های خاص استفاده شوند.
- **مدیریت احساسات:** تصمیم‌گیری‌های هیجانی و مبتنی بر شهود، به جای تحلیل منطقی، می‌تواند به ضررهای قابل توجهی منجر شود. کنترل احساساتی مانند ترس و طمع برای موفقیت در سرمایه‌گذاری حیاتی است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

جدول ۱: انواع ریسک در سرمایه‌گذاری و راهکارهای مدیریت آن

نوع ریسک	تعریف	عوامل اصلی	راهکارهای مدیریت
سیستماتیک	ناشی از عوامل کلان اقتصادی و سیاسی، غیرقابل کنترل و تأثیرگذار بر کل بازار	تغییرات نرخ بهره، تورم، شرایط سیاسی/اجتماعی، نوسانات اقتصادی (رکود/رشد)	سرمایه‌گذاری بلندمدت، استفاده از ابزارهای مشتقه، تنوع جغرافیایی
بازار	نوسانات کلی بازار	تغییرات نرخ بهره، قیمت کالاها، عوامل سیاسی و اقتصادی	تحلیل بازار، تنوع بخشی، استفاده از ابزارهای مشتقه
نرخ بهره	کاهش ارزش سرمایه به دلیل تغییرات نرخ بهره	سیاست‌های بانک مرکزی، تورم، شرایط اقتصادی، عرضه و تقاضای سرمایه	تنوع بخشی در دارایی‌ها، مدیریت مدت زمان، استفاده از ابزارهای مشتقه
تورم (قدرت خرید)	کاهش قدرت خرید سرمایه به دلیل افزایش قیمت‌ها	سیاست‌های پولی و مالی دولت، افزایش هزینه‌های تولید، تقاضای بالا، شوک‌های اقتصادی خارجی	سرمایه‌گذاری در دارایی‌های واقعی (طلا، املاک)، سهام شرکت‌های مقاوم به تورم، اوراق قرضه مرتبط با تورم، تنوع بخشی
ارزی	زیان ناشی از نوسانات نرخ ارز در سرمایه‌گذاری‌های خارجی	نوسانات نرخ ارز، تغییر ارزش پول ملی	سرمایه‌گذاری در ارزهای خارجی (در شرایط تورم بالا)، تنوع بخشی
سیاسی/ژئوپلیتیک	ناشی از تغییرات سیاسی داخلی یا شوک‌های خارجی (جنگ، تحریم)	تغییرات سیاست‌های دولت، درگیری‌های منطقه‌ای، تحولات بین‌المللی	تحلیل سیاسی، تنوع جغرافیایی، پوشش ریسک

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

غیرسیستماتیک	مختص یک شرکت یا صنعت خاص، قابل کاهش از طریق تنوع بخشی	عملکرد ضعیف شرکت، تغییر سلیقه مشتری، رقابت، نوآوری و فناوری، مشکلات مالی داخلی	تنوع بخشی، تحلیل بنیادی، مدیریت فعال پورتفولیو، پایش مستمر
تجاری	عدم اطمینان در سود یا خطر زیان ناشی از مسائل پیش‌بینی نشده کسب و کار	نوسانات بازار (تقاضا/عرضه)، رقابت، نوآوری و فناوری، عوامل مالی داخلی	ارزیابی و تحلیل ریسک، تنوع بخشی (محصول/بازار)، مدیریت مالی کارآمد
اعتباری (نکول)	ناتوانی ناشر اوراق بدهی در بازپرداخت اصل یا سود	ضعف مالی ناشر، شرایط اقتصادی نامساعد	تحلیل اعتباری، رتبه بندی اعتباری، تنوع بخشی در اوراق بدهی
نقدشوندگی	دشواری در فروش دارایی بدون افت قیمت قابل توجه	حجم معاملات پایین، ساختار بازار ناکارآمد، ماهیت دارایی (املاک، آثار هنری)	سرمایه گذاری در دارایی‌های با نقدشوندگی بالا، ذخیره نقدینگی، تحلیل بازار

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۲,۲ بازده در سرمایه‌گذاری

بازده، پاداشی است که سرمایه‌گذار در ازای سرمایه‌گذاری خود در یک دوره زمانی مشخص به دست می‌آورد و می‌تواند شامل سود یا زیان باشد. درک مفهوم بازده و انواع مختلف آن برای ارزیابی عملکرد سرمایه‌گذاری و تصمیم‌گیری‌های آتی ضروری است.

۲,۲,۱ انواع بازده

- **بازده واقعی (Real Return):** مقدار عملی و حقیقی بازدهی است که سرمایه‌گذار پس از کسر تأثیرات تورم و سایر عوامل خارجی (مانند تغییرات اقتصادی یا نوسانات بازار) به دست می‌آورد. این بازده تصویر دقیق‌تری از قدرت خرید و سود واقعی سرمایه‌گذاری ارائه می‌دهد.
- **بازده مورد انتظار (Expected Return):** بازده مورد انتظار، پیش‌بینی یا تخمینی از سود یا زیانی است که یک سرمایه‌گذار انتظار دارد از یک سرمایه‌گذاری یا سبد دارایی در یک دوره زمانی مشخص کسب کند. این پیش‌بینی معمولاً بر اساس داده‌های تاریخی، احتمالات مختلف و در نظر گرفتن ریسک‌های مرتبط محاسبه می‌شود.
- **بازده اسمی (Nominal Return):** سود خالص حاصل از یک سرمایه‌گذاری است که قبل از محاسبه مالیات، کارمزد و تأثیرات تورم محاسبه می‌شود. بازده اسمی، نرخ بازدهی اعلام شده یا محاسبه شده برای یک سرمایه‌گذاری است که به صورت درصدی از ارزش پولی بیان می‌شود و تأثیر تورم بر قدرت خرید را در نظر نمی‌گیرد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **بازده نقدی (Cash Return):** سودی است که به صورت جریان نقد در طول دوره سرمایه‌گذاری به دست سرمایه‌گذار می‌رسد. بازده نقدی به آن بخش از کل بازده یک سرمایه‌گذاری اطلاق می‌شود که به صورت جریان‌های نقدی مستقیم یا توزیعات پولی در طول دوره سرمایه‌گذاری به دست سرمایه‌گذار می‌رسد.
- **بازده ناخالص (Gross Return):** تفاوت میان قیمت خرید و فروش یک دارایی، به علاوه درآمدهایی که از آن سرمایه‌گذاری در مدت زمان مشخص به دست آمده است. بازده ناخالص، کل بازدهی است که یک سرمایه‌گذاری قبل از کسر هرگونه هزینه، مالیات، کارمزد یا سایر کسورات مرتبط ایجاد می‌کند. این بازده، سودآوری خام و اولیه یک دارایی یا سبد دارایی را نشان می‌دهد.
- **بازده خالص (Net Return):** بازدهی است که پس از کسر تمام هزینه‌ها، کارمزدها و مالیات‌ها از بازده ناخالص محاسبه می‌شود. به عبارتی دیگر بازده خالص، سود یا زیان واقعی است که سرمایه‌گذار پس از کسر تمامی هزینه‌های مرتبط، شامل مالیات، کارمزدها و سایر کسورات، از بازده ناخالص دریافت می‌کند. این بازده، میزان نهایی و حقیقی سودآوری سرمایه‌گذاری را برای سرمایه‌گذار نشان می‌دهد.
- **بازده غیرعادی (Abnormal Return):** سود یا زیانی است که به صورت غیرمنتظره و غیرمعمول از یک سرمایه‌گذاری به دست می‌آید، اغلب به دلیل شرایط خاص یا تغییرات غیرقابل پیش‌بینی بازار. بازده غیرعادی به تفاوت بین بازده واقعی (تحقق یافته) یک سرمایه‌گذاری و بازده مورد انتظار آن، که بر اساس یک مدل مالی (مانند مدل قیمت‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای - CAPM) و با در نظر گرفتن سطح ریسک آن دارایی پیش‌بینی شده

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

است، گفته می‌شود. این بازده، بخشی از عملکرد است که نمی‌توان آن را با حرکت‌های کلی بازار یا ریسک سیستماتیک توضیح داد.

- **بازده اضافی (Excess Return):** بازده اضافی (Excess Return) به سودی گفته می‌شود که یک سرمایه‌گذاری (یا پرتفوی) بیشتر از یک معیار (benchmark) مشخص به دست می‌آورد. این معیار معمولاً یک شاخص بازار یا یک دارایی بدون ریسک است یا یک دارایی که سطح ریسک مشابهی با سرمایه‌گذاری مورد نظر دارد. به عبارت دیگر، بازده اضافی نشان‌دهنده عملکرد برتر یک سرمایه‌گذاری نسبت به یک معیار مرجع با در نظر گرفتن ریسک است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

جدول ۲: مقایسه انواع بازده

نوع بازده	تعریف مختصر	ویژگی کلیدی	هدف اصلی/کاربرد تحلیلی
بازده واقعی	بازدهی که سرمایه‌گذار پس از تعدیل تأثیر تورم بر ارزش پولی، در واقع به دست می‌آورد	منعکس‌کننده قدرت خرید حقیقی سرمایه‌گذار	ارزیابی دقیق سودآوری سرمایه‌گذاری‌ها با در نظر گرفتن کاهش ارزش پول
بازده مورد انتظار	پیش‌بینی یا تخمینی از سود یا زیان آتی یک سرمایه‌گذاری، بر اساس داده‌های تاریخی و ریسک	یک پیش‌بینی، نه یک تضمین؛ متناسب با سطح ریسک	ارزیابی پتانسیل سودآوری و ریسک سرمایه‌گذاری‌ها قبل از انجام آن‌ها و ساخت سبدهای بهینه
بازده اسمی	نرخ بازدهی اعلام شده یا محاسبه شده برای یک سرمایه‌گذاری که تأثیر تورم را در نظر نمی‌گیرد	بیانگر ارزش پولی بدون تعدیل تورم؛ اغلب ساده‌ترین نرخ اعلامی	نمایش اولیه افزایش یا کاهش ارزش پولی سرمایه‌گذاری؛ استفاده در بازاریابی محصولات مالی
بازده نقدی	بخشی از بازده که به صورت جریان‌های نقدی مستقیم یا توزیعات پولی در طول دوره سرمایه‌گذاری به دست می‌آید	تمرکز بر درآمد نقدینگی تولید شده توسط دارایی، بدون در نظر گرفتن تغییرات قیمت سرمایه	اهمیت ویژه برای سرمایه‌گذارانی که به دنبال جریان درآمد ثابت هستند و ارزیابی شرکت‌ها از منظر پرداخت سود نقدی
بازده ناخالص	کل بازدهی که یک سرمایه‌گذاری قبل از کسر هرگونه هزینه، مالیات یا کسورات مرتبط ایجاد می‌کند	نشان‌دهنده سودآوری خام و اولیه؛ بدون در نظر گرفتن عوامل متغیر هزینه‌ای	ارزیابی اولیه و مقایسه استاندارد فرصت‌های سرمایه‌گذاری مختلف و سنجش کارایی عملیاتی شرکت

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

نوع بازده	تعریف مختصر	ویژگی کلیدی	هدف اصلی/کاربرد تحلیلی
بازده خالص	سود یا زیان واقعی که سرمایه‌گذار پس از کسر تمامی هزینه‌های مرتبط (مالیات، کارمزد و غیره) دریافت می‌کند	جامع‌ترین تصویر از تأثیر سرمایه‌گذاری بر ثروت واقعی سرمایه‌گذار	برنامه‌ریزی مالی شخصی و ارزیابی موفقیت نهایی یک سرمایه‌گذاری؛ در نظر گرفتن تأثیر ساختارهای هزینه و رژیم‌های مالیاتی
بازده غیرعادی	تفاوت بین بازده واقعی یک سرمایه‌گذاری و بازده مورد انتظار آن، که بر اساس یک مدل مالی پیش‌بینی شده است	نشان‌دهنده انحراف از بازدهی "عادی"؛ نمی‌توان آن را با حرکت‌های کلی بازار یا ریسک سیستماتیک توضیح داد	ارزیابی عملکرد خاص دارایی‌ها، استراتژی‌های سرمایه‌گذاری یا مدیران صندوق‌ها؛ شاخصی برای ناکارآمدی بازار یا عدم تقارن اطلاعاتی؛ ابزاری کلیدی در مطالعات رویداد

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۲,۲,۲ عوامل مؤثر بر بازده سرمایه‌گذاری

عوامل متعددی بر ریسک و بازده سرمایه‌گذاری تأثیر می‌گذارند که می‌توان آن‌ها را به سه دسته کلی اقتصاد کلان، اقتصاد خرد و عوامل غیر اقتصادی تقسیم کرد. مهم‌ترین این عوامل عبارتند از:

- **سیاست‌ها و خط‌مشی دولت:** تصمیمات دولت در حوزه‌های مالی و پولی می‌تواند بر بازدهی بازارها تأثیرگذار باشد.
- **شرایط اقتصادی کشور:** وضعیت کلی اقتصاد، مانند نرخ تورم، نرخ بهره و رشد اقتصادی، مستقیماً بر بازده سرمایه‌گذاری‌ها اثر می‌گذارد.
- **وضعیت صنعت و شرکت:** سودآوری شرکت‌ها، تقاضا و کشش کالای تولیدی، سیاست‌های مدیریت شرکت و وضعیت مالی آن، همگی بر بازده سهام و اوراق بهادار تأثیر دارند.
- **وابستگی تولید به عوامل داخلی و خارجی:** این عامل می‌تواند ریسک‌ها و فرصت‌های خاصی را برای بازدهی ایجاد کند.
- **تمایل به ریسک‌پذیری سرمایه‌گذار:** میزان ریسک‌پذیری فرد در انتخاب دارایی‌ها و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری نقش مهمی ایفا می‌کند و مستقیماً بر بازده مورد انتظار تأثیر می‌گذارد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۲,۳ نقدشوندگی

نقدشوندگی به زبان ساده یعنی اینکه یک دارایی چقدر سریع و راحت می‌تواند به پول نقد در دسترس تبدیل شود، بدون اینکه افت قیمتی قابل توجهی داشته باشد. این مفهوم به طور مستقیم با سرعت و سهولت انجام معاملات در بازار مرتبط است.

۲,۳,۱ اهمیت نقدشوندگی در بازارهای مالی

نقدشوندگی یک شاخص کلیدی در تحلیل بازار است و برای سرمایه‌گذاران از اهمیت بالایی برخوردار است. سرمایه‌گذاران حرفه‌ای معمولاً دارایی‌هایی با نقدشوندگی بالاتر را ترجیح می‌دهند، زیرا این امر انعطاف‌پذیری بیشتری برای فروش و جابه‌جایی سرمایه فراهم می‌کند. نقدشوندگی بالا باعث تسهیل معاملات با حجم بالا و سرعت بیشتر می‌شود که به افزایش کارایی بازار کمک می‌کند. در بازارهای با نقدشوندگی بالا، هزینه‌های معاملاتی معمولاً کمتر است.

۲,۳,۲ تأثیر نقدشوندگی بر قیمت‌گذاری و نوسانات

در بازارهایی با نقدشوندگی بالا، تعداد زیادی خریدار و فروشنده وجود دارد که این امر باعث می‌شود قیمت‌ها به صورت پیوسته و منطقی تغییر کنند. در مقابل، در بازارهایی که نقدشوندگی پایین است، ورود یک سفارش خرید یا فروش بزرگ می‌تواند باعث تغییرات شدید قیمت شود. این نوسانات شدید نه تنها ریسک سرمایه‌گذاری را بالا می‌برد، بلکه جذابیت آن بازار را نیز کاهش می‌دهد. دارایی‌هایی با نقدشوندگی پایین، معمولاً ریسک بیشتری دارند؛ برای مثال، در صورت رکود بازار برای یک دارایی خاص، ممکن است فروش آن زمان زیادی ببرد یا مجبور به فروش آن با قیمتی کمتر از ارزش واقعی شوید.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۲,۳,۳ شاخص‌های نقدشوندگی

- **حجم معاملات:** هرچه تعداد دفعاتی که یک دارایی در بازار خرید و فروش می‌شود بیشتر باشد، تقاضای بیشتری برای آن وجود دارد و در نتیجه نقدشوندگی آن بالاتر است.
- **نوسانات قیمت:** نوسانات کم قیمت یک دارایی، نشان‌دهنده نقدشوندگی بالاتر است.
- **تعادل عرضه و تقاضا:** تعادل بین عرضه و تقاضا برای یک دارایی، نقش مهمی در تعیین نقدشوندگی آن دارد.
- **اندازه بازار:** تعداد خریداران و فروشندگان بالقوه یک دارایی به طور مستقیم بر نقدشوندگی تأثیر می‌گذارد.
- **ماهیت دارایی:** برخی دارایی‌ها مانند املاک یا آثار هنری ذاتاً نقدشوندگی کمتری دارند، در حالی که سهام شرکت‌های بزرگ نقدشونده‌تر هستند.

۲,۴ تنوع‌بخشی (Diversification) و تخصیص دارایی (Asset Allocation)

تنوع‌بخشی به معنای پخش سرمایه در میان دارایی‌ها و ابزارهای مختلف به منظور کاهش اثر منفی عملکرد ضعیف یک دارایی خاص است. این اصل بر این فرض استوار است که نباید تمام سرمایه خود را در یک نوع سرمایه‌گذاری خاص یا یک دارایی واحد متمرکز کرد. اگر ارزش دارایی‌ها دائماً و به طور همزمان بالا یا پایین نرود، می‌توان گفت یک سبد سرمایه‌گذاری متنوع شده ایجاد شده و در این حالت، سبد سرمایه‌گذاری ریسک کمتری نسبت به ریسک تک‌تک دارایی‌های تشکیل‌دهنده آن دارد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۲,۴,۱ اهمیت تنوع‌بخشی در کاهش ریسک و افزایش ثبات سبد سرمایه‌گذاری

تنوع‌بخشی یکی از دو روش و تکنیک عمومی برای کاهش ریسک سرمایه‌گذاری است (دیگری پوشش ریسک است). با تنوع‌بخشی، اگر یکی از سرمایه‌گذاری‌ها عملکرد ضعیفی داشته باشد، ضرر آن توسط سایر سرمایه‌گذاری‌ها که عملکرد خوبی دارند جبران می‌شود. این امر به کاهش ریسک کلی سبد سرمایه‌گذاری کمک کرده و نوسانات آن را در طول زمان کاهش می‌دهد، که به معنای ثبات بیشتر برای سرمایه‌گذار است. همچنین، تنوع‌بخشی می‌تواند پتانسیل بازدهی کلی را افزایش دهد، زیرا به سرمایه‌گذار امکان می‌دهد تا در طیف وسیع‌تری از فرصت‌های سرمایه‌گذاری، از جمله فرصت‌هایی که ممکن بود در صورت سرمایه‌گذاری واحد و عدم تنوع‌بخشی، در آنها سرمایه‌گذاری نکرده ولی حالا و با توجه به متنوع سازی سبد دارایی‌ها فرصت سرمایه‌گذاری در آنها را پیدا کرده است.

۲,۴,۲ تخصیص دارایی (Asset Allocation)

تخصیص دارایی فرآیند تقسیم سرمایه بین کلاس‌های مختلف دارایی مانند سهام، اوراق قرضه، املاک، انواع سپرده‌ها و پول نقد است. هر یک از این دسته‌ها رفتار مالی و سطح ریسک و بازده متفاوتی دارند. هدف اصلی از تخصیص دارایی، کاهش ریسک‌های احتمالی و ایجاد تعادل بین بازده و امنیت سرمایه است.

۲,۴,۲,۱ انواع استراتژی‌های تخصیص دارایی

استراتژی‌های تخصیص پرتفوی بر سه مفهوم اساسی تکیه دارند: درآمد، تعادل و رشد.

- **تخصیص استراتژیک (Strategic Asset Allocation):** این رویکرد بر تعیین یک ترکیب ثابت از دارایی‌ها برای بلندمدت تمرکز دارد که بر اساس اهداف سرمایه‌گذاری، افق زمانی و

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

تحمل ریسک سرمایه‌گذار تعیین می‌شود. این تخصیص به ندرت تغییر می‌کند و بیشتر برای سرمایه‌گذاران با دید بلندمدت مناسب است.

- **تخصیص تاکتیکی (Tactical Asset Allocation):** در این روش، سرمایه‌گذار به صورت فعال وزن دارایی‌ها را در سبد خود بر اساس پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت یا میان‌مدت از شرایط بازار تغییر می‌دهد. هدف، بهره‌برداری از فرصت‌های موقتی در بازار است.
- **تخصیص پویا (Dynamic Asset Allocation):** این رویکرد فعال‌تر از رویکرد تاکتیکی است و به طور مداوم وزن دارایی‌ها را بر اساس تغییرات بازار و سیگنال‌های اقتصادی تنظیم می‌کند. هدف در این روش استفاده حداکثری از فرصت‌های کوتاه‌مدت و موقتی بازار است. به عنوان مثال، اگر سهام فناوری در حال کاهش باشد، معامله‌گر از موقعیت‌های بلند به کوتاه تغییر می‌کند تا از کاهش ارزش بازار سود ببرد.

۲,۴,۳ ارتباط انواع دارایی‌ها (همبستگی)

برای بهره‌مندی هرچه بیشتر از تنوع در سرمایه‌گذاری، باید روی دارایی‌هایی سرمایه‌گذاری کرد که رفتار متفاوتی با یکدیگر دارند. در این زمینه انواع دارایی‌ها را می‌توان به ۳ دسته و گروه کلی تقسیم کرد:

- **همبستگی بالا:** قیمت‌ها به صورت دومینووار افزایش یا کاهش پیدا می‌کنند. مانند سهام صنایعی که به هم مرتبط هستند.
- **همبستگی کم:** ارتباط بسیار کم یا بدون ارتباط با یکدیگر دارند. این مورد اغلب در مورد سهام و اوراق قرضه دولتی صدق می‌کند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **همبستگی منفی:** دارایی‌ها در مسیرهای مخالف یکدیگر حرکت می‌کنند. به عنوان مثال، قیمت طلا اغلب در حالی که بازارهای دیگر سقوط می‌کنند، افزایش می‌یابد.

۲,۵ افق زمانی سرمایه‌گذاری

افق زمانی در سرمایه‌گذاری به بازه زمانی گفته می‌شود که سرمایه‌گذار قصد دارد پول خود را در یک سرمایه‌گذاری نگه دارد تا به یک هدف مالی مشخص برسد. این بازه زمانی می‌تواند کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت باشد و تعیین آن نقشی اساسی در انتخاب نوع دارایی، میزان ریسک‌پذیری و استراتژی مالی افراد دارد.

۲,۵,۱ انواع افق زمانی

- **افق زمانی کوتاه‌مدت (کمتر از یک سال):** این نوع سرمایه‌گذاری برای اهدافی است که در کمتر از یک سال محقق می‌شوند. در این حالت، سرمایه‌گذاری‌ها باید نقدشوندگی بالا و ریسک پایینی داشته باشند، مانند سپرده‌های بانکی کوتاه‌مدت یا اوراق قرضه با سررسید کوتاه و کمتر از یک‌سال. هدف اصلی در این بازه، حفظ ارزش سرمایه با حداقل ریسک است.
- **افق زمانی میان‌مدت (۱ تا ۵ سال):** این بازه زمانی برای اهدافی مانند خرید خودرو، تأمین هزینه‌های تحصیلی یا سرمایه‌گذاری برای یک پروژه خاص مناسب است. در این حالت، می‌توان ترکیبی از دارایی‌های با ریسک متوسط مانند اوراق قرضه میان‌مدت و سهام با ثبات‌تر را در نظر گرفت.
- **افق زمانی بلندمدت (بیش از ۵ سال):** این بازه زمانی برای اهدافی مانند بازنشستگی، خرید ملک یا تأمین مالی تحصیلات فرزندان در آینده مناسب است. در این حالت،

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

سرمایه‌گذاران می‌توانند ریسک بیشتری را بپذیرند و در دارایی‌هایی مانند سهام، املاک و مستغلات یا صندوق‌های سرمایه‌گذاری سهامی سرمایه‌گذاری کنند، زیرا در بلندمدت احتمال کسب بازده بیشتر وجود دارد و نوسانات کوتاه‌مدت تأثیر کمتری بر بازده نهایی خواهند داشت.

۲,۵,۲ اهمیت تعیین افق زمانی

- **تعیین سطح ریسک:** افق زمانی کوتاه، زمان کافی برای جبران ضررهای احتمالی را فراهم نمی‌کند، بنابراین سرمایه‌گذاری‌های کم‌ریسک‌تر ارجحیت دارند. در مقابل، افق بلندمدت امکان پذیرش ریسک بیشتر و بهره‌مندی از پتانسیل بازده بالاتر را فراهم می‌کند.
- **انتخاب نوع سرمایه‌گذاری:** افق زمانی نوع دارایی‌های مناسب را تعیین می‌کند. برای اهداف کوتاه‌مدت، ابزارهای نقدی و سپرده‌های بانکی مناسب‌ترند، در حالی که برای بلندمدت، سهام و املاک با پتانسیل رشد بالا منطقی‌تر هستند.
- **تعیین استراتژی سرمایه‌گذاری:** در بازه‌های کوتاه، استراتژی‌های محافظه‌کارانه و حفظ سرمایه اولویت دارند، در حالی که در بلندمدت، استراتژی‌هایی مانند خرید و نگهداری (Buy and Hold) مؤثرترند.
- **برنامه‌ریزی برای اهداف مالی:** افق زمانی به تخمین زمان لازم و استفاده از دارایی‌های متناسب برای رسیدن به اهداف مالی مورد نظر کمک می‌کند.
- **مدیریت انتظارات:** دانستن افق زمانی به سرمایه‌گذار کمک می‌کند تا انتظارات واقع‌بینانه‌تری از بازده سرمایه‌گذاری داشته باشد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **جلوگیری از تصمیمات هیجانی:** تعیین صحیح افق زمانی، سرمایه‌گذار را در مواجهه با نوسانات کوتاه‌مدت بازار از ترس یا طمع دور نگه داشته و از تصمیمات عجولانه جلوگیری می‌کند.

۳ بخش دوم: انواع روش‌های سرمایه‌گذاری

بازار سرمایه و ابزارهای مالی آن، تنوع بی‌نظیری از فرصت‌های سرمایه‌گذاری را ارائه می‌دهند که هر یک با ویژگی‌ها، مزایا، معایب و ریسک‌های خاص خود همراه هستند. انتخاب بهترین روش سرمایه‌گذاری مستلزم درک عمیق این گزینه‌ها و تطبیق آن‌ها با اهداف مالی، افق زمانی و میزان ریسک‌پذیری فردی است. در ادامه به بررسی جامع و کاربردی انواع روش‌های سرمایه‌گذاری می‌پردازیم.

۳,۱ سرمایه‌گذاری در سپرده‌های بانکی

سپرده‌های بانکی به عنوان یکی از سنتی‌ترین و کم‌ریسک‌ترین روش‌های سرمایه‌گذاری شناخته می‌شوند. این روش، به دلیل پشتوانه دولت و بیمه بودن سپرده‌ها در بسیاری از کشورها، امنیت بالایی را برای سرمایه فراهم می‌کند.

۳,۱,۱ انواع حساب‌های بانکی برای سرمایه‌گذاری

بانک‌ها انواع مختلفی از حساب‌ها را با ویژگی‌های متفاوت برای نیازهای گوناگون سرمایه‌گذاران ارائه می‌دهند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **حساب‌های سپرده کوتاه‌مدت:** این حساب‌ها برای افرادی مناسب هستند که به پول خود در کوتاه‌مدت نیاز دارند اما می‌خواهند سودی نیز دریافت کنند. نرخ سود در این حساب‌ها معمولاً کمتر از بلندمدت است، اما امکان برداشت پول بدون محدودیت زمانی وجود دارد.
- **حساب‌های سپرده بلندمدت:** این گزینه‌ها برای افرادی که قصد دارند سرمایه خود را در بلندمدت رشد دهند، بهترین انتخاب محسوب می‌شوند. سود در این حساب‌ها بالاتر است، اما پول تا پایان مدت قرارداد قابل برداشت نیست یا با نرخ شکست مواجه می‌شود.
- **حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ویژه:** این حساب‌ها فرصتی برای دریافت سود بیشتر هستند، معمولاً با نرخ سود بالاتر برای دوره‌های سه تا شش ماهه، اما تا پایان دوره امکان برداشت وجه وجود ندارد.
- **حساب‌های قرض الحسنه:** این حساب‌ها بدون سود هستند و بیشتر برای اهداف غیرانتفاعی یا خیریه مناسبند، با امکان شرکت در قرعه‌کشی‌های بانکی.
- **حساب وکالتی:** حساب وکالتی نوعی حساب بانکی است که به جای صاحب حساب، به فرد یا نهاد دیگری اجازه می‌دهد از آن حساب برداشت کند. این حساب برای اهداف خاصی مانند خرید خودرو یا شرکت در بورس کالا استفاده می‌شود. به عبارت ساده، صاحب حساب به یک وکیل یا نماینده حقوقی وکالت می‌دهد تا به جای او از حساب استفاده کند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۳,۱,۲ مزایا و معایب سپرده‌گذاری بانکی

مزایا:

- **ریسک پایین:** به دلیل پشتوانه دولت و بیمه بودن سپرده‌ها، سپرده بانکی کم‌ریسک‌ترین گزینه ممکن است.
- **سهولت دسترسی:** برداشت پول از سپرده بانکی معمولاً به آسانی انجام می‌شود.
- **سود قطعی:** بانک سودی منظم و از پیش تعیین‌شده را در بازه زمانی مشخص می‌پردازد.
- **امنیت:** این روش سرمایه‌گذاری امن و دسترسی به پول نقد آسان است.

معایب:

- **از بین رفتن ارزش سرمایه در تورم بالا:** در کشورهایی با تورم بالا، سود بانکی ممکن است به اندازه کافی از سرمایه محافظت نکند و منجر به کاهش قدرت خرید واقعی شود.
- **سود کم:** سود سپرده‌گذاری معمولاً مبلغ چشم‌گیر و بالایی نیست و در مقایسه با سایر روش‌های سرمایه‌گذاری، کمترین سود را نصیب سرمایه‌گذار می‌کند.
- **دسترسی محدود به سرمایه (در بلندمدت):** در سپرده‌های بلندمدت، تا مدت زمان مشخصی امکان برداشت پول وجود ندارد و در صورت برداشت زودهنگام، جریمه (کاهش بخشی از سود) اعمال می‌شود.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **عدم کسب تجربه و دانش:** با سپرده‌گذاری، حساب مستقیماً توسط بانک کنترل شده و سرمایه‌گذار دانش خاصی در زمینه بازارها کسب نمی‌کند.
- **عدم ایجاد سود مرکب قابل توجه:** سود بانکی غالباً سود ساده است و اثر مرکب چشمگیری ندارد، مگر اینکه مرتباً سود دریافتی به اصل سرمایه اضافه شود که باز هم رشد محدودی خواهد داشت.

۳,۲ سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار

اوراق بهادار (Securities) به طور کلی به هر نوع ابزار مالی با ارزش پولی گفته می‌شود که قابلیت تبدیل به پول نقد را دارد. این ابزارها قابلیت داد و ستد و نقل و انتقال دارند و حقوق مالی قابل انتقال را برای صاحب خود ایجاد می‌کنند. به عبارت دیگر، مالکیت اوراق بهادار به معنای دارا بودن حقوقی است که می‌تواند به دیگران واگذار شود. اوراق بهادار دروازه‌ای به بازارهای مالی هستند و شامل ابزارهایی مانند سهام، اوراق قرضه و اوراق مشارکت می‌شوند.

۳,۲,۱ سهام

با خرید سهام، سرمایه‌گذار بخشی از یک شرکت را مالک می‌شود و از رشد آن بهره می‌برد. سرمایه‌گذاری در سهام می‌تواند پتانسیل بازدهی بالایی داشته باشد، اما در کوتاه‌مدت نوسانی و پرنریسک است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۳,۲,۱,۱ سرمایه‌گذاری مستقیم در سهام

مزایا:

- **کنترل کامل بر سرمایه‌گذاری:** سرمایه‌گذار شخصاً تصمیم‌گیرنده نهایی است و می‌تواند بر اساس تحلیل‌ها و استراتژی‌های شخصی، زمان و نوع ورود یا خروج از بازار را تعیین کند.
- **امکان یادگیری و کسب تجربه واقعی:** سرمایه‌گذاری مستقیم بهترین راه برای یادگیری بازار بورس است، زیرا فرد درگیر فرآیند واقعی تحلیل، خرید، فروش و مدیریت ریسک می‌شود.
- **پتانسیل سودآوری بالاتر:** در صورت داشتن دانش و تجربه کافی، سرمایه‌گذاری مستقیم می‌تواند سود بالاتری نسبت به روش‌های غیرمستقیم داشته باشد، زیرا هزینه‌های مدیریت صندوق یا سبدگردانی کسر نمی‌شود.
- **کاهش هزینه‌ها و کارمزدها:** با معامله منطقی و پرهیز از معاملات مکرر، هزینه‌های کارمزدی کاهش می‌یابد و نیازی به پرداخت هزینه مدیریت صندوق یا سبدگردان نیست.
- **انعطاف‌پذیری بالا:** امکان جابه‌جایی آزادانه بین نمادها و صنایع مختلف، تنوع‌بخشی سبد و تغییر استراتژی مطابق با شرایط روز بازار وجود دارد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

معایب و ریسک‌ها:

- **ریسک بالاتر:** بازار بورس پیچیدگی‌های خاص خود را دارد و بدون دانش تحلیل، مدیریت سرمایه و شناخت روانشناسی بازار، احتمال تصمیم‌گیری‌های اشتباه و زیان‌های قابل توجه بالا می‌رود.
- **نیاز به زمان و پیگیری مداوم:** برای موفقیت، باید همواره وضعیت بازار، گزارش‌های مالی، اخبار اقتصادی و تحولات سیاسی را دنبال کرد که نیازمند صرف زمان روزانه و مطالعه مستمر است.
- **بار روانی و فشارهای احساسی:** نوسانات شدید بازار می‌تواند باعث ترس، طمع، هیجان یا اضطراب شود. عدم کنترل احساسات می‌تواند منجر به تصمیمات هیجانی و زیان‌بار شود.
- **وابستگی به اطلاعات و دسترسی لحظه‌ای:** برای تصمیم‌گیری درست، دسترسی به اطلاعات معتبر و به‌روز ضروری است که دسترسی به این اطلاعات نیز بعضاً کار سخت و تخصصی است.
- **امکان ایجاد رفتارهای اعتیادگونه:** معامله‌گری بدون استراتژی مشخص و صرفاً به دنبال سودهای سریع، می‌تواند به رفتاری شبیه قمار تبدیل شود.

۳،۲،۲ اوراق قرضه و مشارکت

اوراق قرضه و مشارکت ابزارهای بدهی در بازار مالی هستند که توسط دولت‌ها، شرکت‌ها یا نهادهای دیگر برای تأمین مالی پروژه‌ها یا سایر فعالیت‌ها منتشر می‌شوند. دارندگان این اوراق،

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

وام‌دهنده محسوب می‌شوند و در ازای آن، سود ثابت یا متغیر دریافت می‌کنند و در سررسید، اصل سرمایه به آن‌ها بازپرداخت می‌شود.

۳,۲,۲,۱ تعریف و انواع اوراق قرضه

اوراق قرضه: یک قرارداد دوجانبه بین وام‌دهنده و وام‌گیرنده است که وام‌گیرنده موظف است در زمان‌های مشخص، مبالغی را به عنوان بهره پرداخت کند و در تاریخ سررسید، اصل مبلغ بدهی را بازگرداند.

انواع از نظر محتوایی:

- **با نام:** اوراق قرضه با نام به اوراقی گفته می‌شود که نام و مشخصات خریدار در دفاتر ناشر اوراق ثبت شده و برای انتقال این اوراق، باید خریدار جدید در دفاتر ناشر به ثبت برسد.
- **بی نام:** معمولاً دارنده آن مالک محسوب می‌شود و نیازی به ثبت مالکیت نیست.
- **با نرخ صفر (بدون بهره):** بدون پرداخت بهره منتشر می‌شوند و به صورت تنزیلی (با قیمتی کمتر از ارزش اسمی) فروخته می‌شوند.
- **بنجل (Junk Bonds):** اوراق قرضه با بازدهی کلان که ریسک‌های سنگین‌تری دارند و برای ریسک‌پذیران مناسب‌ترند.

ویژگی‌ها: سند بستانکاری، سررسید معین، ارزش اسمی، اولویت در بازپرداخت در صورت ورشکستگی، امکان وثیقه و معمولاً بدون حق رأی.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۳,۲,۲,۲ مزایا و معایب اوراق قرضه و مشارکت

مزایا:

- **کم‌ریسک:** سرمایه‌گذاری در اوراق مشارکت از جمله سرمایه‌گذاری‌های کم‌ریسک محسوب می‌شوند، زیرا اصل سرمایه و سود آن توسط دولت یا نهادهای دولتی ضمانت می‌شود.
- **قابلیت نقدشوندگی بالا:** اوراق مشارکت قابل معامله در بورس اوراق بهادار هستند و به همین دلیل نقدشوندگی بالایی دارند.
- **جذب سرمایه‌های مردمی:** انتشار این اوراق می‌تواند به جذب سرمایه‌های مردمی برای تأمین مالی پروژه‌ها کمک کند.
- **معافیت مالیاتی:** سود حاصل از اوراق مشارکت معمولاً معاف از مالیات است.
- **سود بالاتر از سپرده بانکی:** عموماً بازدهی پرداختی به دارندگان این اوراق، بیشتر از سپرده‌های بانکی خواهد بود.

معایب:

- **عدم حق رأی:** صاحب اوراق امکان حضور در مجامع و اظهار نظر درباره تصمیمات شرکت را ندارد.
- **کارمزد خرید و فروش:** خرید و فروش اوراق مشارکت مشمول پرداخت کارمزد است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **کاهش قدرت خرید:** اگر نرخ سود اوراق مشارکت کمتر از نرخ تورم باشد، قدرت خرید سرمایه‌گذار کاهش می‌یابد.
- **پیچیدگی‌های قانونی:** ناشران اوراق مشارکت باید الزامات قانونی و نظارتی مربوط به انتشار و عرضه اوراق را رعایت کنند که ممکن است دشوار و زمان‌بر باشد.
- **ریسک مالی برای ناشر:** انتشار بیش از حد اوراق قرضه می‌تواند ریسک مالی و هزینه‌ها را برای شرکت منتشرکننده افزایش دهد.

۳,۲,۳ اوراق خزانه اسلامی (اخزا)

تعریف: اوراق خزانه یا اخزا، نوعی ابزار مالی کوتاه‌مدت هستند که توسط دولت با هدف مدیریت بدهی‌ها و تأمین منابع مالی منتشر می‌شوند. این اوراق بدون پرداخت سود دوره‌ای عرضه می‌شوند و تعهدی از سوی دولت برای بازپرداخت مبلغ اسمی در تاریخ سررسید به شمار می‌روند.

مزایا:

- **امنیت سرمایه‌گذاری:** به دلیل تعهد دولت به پرداخت مبلغ اسمی در سررسید، از امنیت بالایی برخوردارند.
- **نقدشوندگی بالا:** امکان فروش این اوراق در بازار فرابورس، نقدشوندگی بالایی را فراهم می‌کند.
- **معافیت مالیاتی:** سود حاصل از سرمایه‌گذاری در این اوراق مشمول مالیات نمی‌شود.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **ابزار مدیریت نقدینگی:** به دولت کمک می‌کنند تا نقدینگی موجود در بازار را مدیریت کرده و کسری بودجه را تأمین کند.

معایب:

- **عدم پرداخت سود دوره‌ای:** سرمایه‌گذاران در طول دوره نگهداری اوراق، سودی دریافت نمی‌کنند و تنها در سررسید، مبلغ اسمی به آن‌ها پرداخت می‌شود.
- **بازدهی محدود:** در مقایسه با سایر ابزارهای سرمایه‌گذاری، بازدهی این اوراق ممکن است کمتر باشد.
- **نوسانات قیمتی:** قیمت این اوراق در بازار ممکن است تحت تأثیر عرضه و تقاضا دچار نوسان شود.

۳,۲,۴ سرمایه‌گذاری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

صندوق‌های سرمایه‌گذاری ابزارهایی هستند که به افراد اجازه می‌دهند به طور غیرمستقیم در بازارهای گوناگون سرمایه‌گذاری کنند. این صندوق‌ها معمولاً شامل ترکیبی از سهام، اوراق بهادار و دارایی‌های مختلف هستند و توسط مدیران حرفه‌ای مدیریت می‌شوند. این روش به ویژه برای مبتدیان یا کسانی که زمان کافی برای تحلیل بازار ندارند، ایده‌آل است.

۳,۲,۴,۱ انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری

صندوق‌های سرمایه‌گذاری سهامی (Equity Funds): این صندوق‌ها عمدتاً در سهام شرکت‌ها و حق تقدم سهام سرمایه‌گذاری می‌کنند (بیش از ۷۰ درصد دارایی‌ها).

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

○ **مزایا:** پتانسیل بازدهی بالا (به دلیل سرمایه‌گذاری در سهام)، مدیریت حرفه‌ای دارایی توسط کارشناسان مجرب، شفافیت و نظارت سازمان بورس و حفظ ارزش سرمایه در شرایط تورمی.

○ **معایب:** ریسک بالا (برابر با ریسک بازار سرمایه)، عدم قطعیت سود (به دلیل نوسانات بازار) و عدم وجود ضامن نقدشوندگی در بسیاری از آن‌ها. مناسب افراد ریسک‌پذیر با افق بلندمدت است.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری مختلط (Mixed Funds): این صندوق‌ها ترکیبی از سرمایه‌گذاری در سهام، اوراق بدهی و سایر دارایی‌ها هستند. هدف آن‌ها کاهش ریسک از طریق تنوع‌بخشی و دستیابی به بازدهی مطلوب است.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF - Exchange Traded Funds): این صندوق‌ها مشابه سهام در بورس خرید و فروش می‌شوند.

○ **مزایا:** نقدشوندگی بالا (قابلیت معامله در طول ساعات بازار)، هزینه‌های مدیریتی پایین‌تر (مدیریت غیرفعال و مبتنی بر شاخص)، تنوع‌بخشی سریع و آسان به سبد دارایی‌ها، شفافیت بالا (انتشار منظم پرتفوی) و قابلیت معامله در بازار ثانویه.

○ **معایب:** کارمزدهای معاملاتی (برای هر خرید و فروش)، احتمال تفاوت قیمت با ارزش خالص دارایی (NAV) به دلیل عرضه و تقاضا، ریسک نوسانات بازار (مانند سهام) و محدودیت‌های خاص برای برخی ETF‌های پیچیده (مانند اهرمی).

صندوق‌های درآمد ثابت (Fixed Income Funds): این صندوق‌ها عمدتاً در اوراق بدهی مانند اوراق قرضه، سپرده‌های بانکی و سایر ابزارهای مالی با درآمد ثابت سرمایه‌گذاری می‌کنند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

○ **مزایا:** ریسک بسیار پایین، بازدهی پایدار و کم‌نوسان (معمولاً بالاتر از سپرده‌های بانکی)، نقدشوندگی بالا و معافیت مالیاتی سود. مناسب سرمایه‌گذاران ریسک‌گریز که به دنبال حفظ سرمایه و بازدهی ثابت هستند.

○ **معایب:** بازدهی محدودتر نسبت به صندوق‌های سهامی.

صندوق‌های تضمین اصل سرمایه (Capital Guaranteed Funds): این صندوق‌ها تضمین می‌کنند که سرمایه اولیه سرمایه‌گذار را در زمان مشخص بازگردانند. آن‌ها معمولاً در ابزارهای کم‌ریسک مانند اوراق بدهی دولتی یا سپرده‌های بانکی سرمایه‌گذاری می‌کنند.

صندوق‌های شاخصی (Index Funds): این صندوق‌ها تلاش دارند تا عملکرد یک شاخص خاص بازار (مانند شاخص بورس) را تقلید کنند. با خرید سهام یا دارایی‌های موجود در شاخص، بازدهی مشابهی برای سرمایه‌گذاران به ارمغان می‌آورند.

صندوق اهرمی (Leveraged Funds): نوعی صندوق سهامی هستند که با استفاده از اهرم مالی، پتانسیل بازدهی (و زیان) بیشتری نسبت به شاخص ایجاد می‌کنند. ریسک بالاتر در کنار انتظار بازدهی بیشتر از ویژگی‌های آن‌هاست.

صندوق‌های با پشتوانه کالا (Commodity-Backed Funds): این صندوق‌ها بیشتر دارایی خود را در کالاهای فیزیکی مانند طلا، زعفران و موارد مشابه سرمایه‌گذاری می‌کنند. صندوق‌های طلا از محبوب‌ترین آن‌ها هستند.

صندوق سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات: این صندوق‌ها به سرمایه‌گذاران خرد امکان می‌دهند تا بدون نیاز به سرمایه زیاد، در بازار املاک و مستغلات سرمایه‌گذاری کنند و از بازدهی آن بهره‌مند شوند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

مزایای عمومی سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها: صرفه‌جویی در وقت و هزینه (عدم نیاز به تحلیل بازار توسط سرمایه‌گذار)، پایین بودن ریسک (مدیریت توسط متخصصین)، عدم نیاز به مهارت تحلیل، شفافیت و نظارت سازمان بورس و نقدشوندگی بالا (در مقایسه با مسکن یا خودرو).

معایب عمومی سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها: لحظه‌ای نبودن قیمت‌گذاری واحدها (قیمت در پایان روز کاری محاسبه می‌شود)، مشارکت پایین سرمایه‌گذار در تصمیم‌گیری‌ها و پرداخت کارمزد به مدیر صندوق.

۳,۳ سرمایه‌گذاری در کالاها

کالاها به عنوان یکی از کلاس‌های دارایی مهم در سرمایه‌گذاری، به ویژه در شرایط تورمی، مورد توجه قرار می‌گیرند.

۳,۳,۱ طلا و سکه

طلا به طور سنتی به عنوان یک پناهگاه امن در برابر تورم و نوسانات اقتصادی شناخته می‌شود. قیمت طلا در بازه‌های زمانی بلندمدت رشد قابل توجهی داشته و می‌تواند ارزش سرمایه را حفظ کند.

۳,۳,۱,۱ مزایا و معایب سرمایه‌گذاری فیزیکی در طلا و سکه

- **مزایا:** پناهگاه امن در بحران‌های اقتصادی و تورم، کاربرد بالا در صنایع، قابلیت تبدیل سریع به ارز و گزینه‌ای ایده‌آل برای افزایش تنوع در سبد سرمایه‌گذاری. ریسک پایین و نقدشوندگی بالا از دیگر مزایای آن است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

○ **معایب:** هزینه‌های نگهداری (صندوق امانات)، خطر سرقت و از دست رفتن و ریسک تقلبی بودن.

۳,۳,۱,۲ سرمایه‌گذاری در صندوق‌های طلا و گواهی سپرده سکه طلا

صندوق‌های طلا: نوعی از صندوق‌های سرمایه‌گذاری هستند که در بازار بورس معامله می‌شوند و سرمایه افراد را در سبدی از دارایی‌های مرتبط با طلا (شمش، سکه، اوراق بهادار مبتنی بر طلا) سرمایه‌گذاری می‌کنند.

▪ **مزایا:** امنیت بالا، عدم نیاز به کد بورسی (در برخی طرح‌ها)، خرید و فروش ۲۴ ساعته (در برخی طرح‌ها)، بازدهی معادل شمش طلای ۲۴ عیار، معافیت از مالیات و امکان شروع سرمایه‌گذاری با حداقل سرمایه. همچنین پوشش ریسک ناشی از نوسانات قیمت طلا و ارز و نقدشوندگی بالا به دلیل حضور بازارگردان.

گواهی سپرده سکه طلا: ورقه بهاداری که نشان‌دهنده مالکیت دارنده آن بر مقدار معینی سکه طلا در انبار است.

▪ **مزایا:** افزایش ضریب ایمنی در حمل و نقل و نگهداری، کارمزد بسیار پایین‌تر از صرافی‌ها، عدم نیاز به مراجعه حضوری و حمل فیزیکی کالا، کشف نرخ عادلانه در بورس و قابلیت وثیقه برای اخذ تسهیلات. بازارگردانی این گواهی‌ها نقدشوندگی بازار را تضمین می‌کند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۳,۳,۲ سایر کالاها

۳,۳,۲,۱ خودرو به عنوان کالای سرمایه‌ای

خرید خودروهای خاص مانند مدل‌های کلاسیک یا کمیاب می‌تواند نوعی سرمایه‌گذاری باشد.

- **مزایا:** پتانسیل افزایش ارزش در طول زمان.
- **معایب:** نیاز به نگهداری دقیق و دانش بازار. همچنین کاهش ارزش خودرو به مرور زمان و هزینه‌های نگهداری.

۳,۳,۲,۲ نقره و جواهرات

این کالاها می‌توانند راهی برای تنوع بخشی به سبد سرمایه‌گذاری باشند.

- **مزایا:** حفظ ارزش در زمان نوسان بازارهای مالی، جذابیت ظاهری و ویژگی‌های منحصر به فرد.
- **معایب:** نیاز به شناخت دقیق از نوع و کیفیت.

۳,۳,۲,۳ آثار هنری و کلکسیون

خرید آثار هنری و اشیای لوکس می‌تواند سرمایه‌گذاری لذت بخش باشد که هم دارایی را رشد می‌دهد و هم از ارزش فرهنگی آن بهره‌مند می‌شوید.

- **روش‌ها:** خرید توکن آثار هنری (NFT)، فروش و به اشتراک گذاری آثار و حضور در حراجی‌های آنلاین.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **مزایا:** حفظ اصل سرمایه (به دلیل ارزش فرهنگی کالا)، امکان حمایت مستقیم از هنرمندان و دسترسی امن به آثار دیجیتال.
- **معایب:** نیاز به دانش و تجربه کافی در بازار هنر و پیگیری ترندها و ریسک انتخاب اثر هنری با بیشترین سود.

معامله در بورس کالا ۳,۳,۳

مزایا:

- **نظارت و مدیریت هزینه:** کالاهای معامله شده تحت نظارت هستند و هزینه‌ها به صورت مدیریت شده انتقال می‌یابد.
- **تأیید اصالت:** اصالت کالا و فروشنده تأیید می‌شود.
- **نرخ‌های عادلانه:** نرخ‌ها بر اساس عرضه و تقاضا تعیین می‌شوند.
- **شفافیت معاملات:** تمام معاملات شفاف هستند و زیر ذره‌بین مقامات دولتی قرار دارند.
- **امنیت معاملات:** اتاق پایاپای امنیت معاملات را تضمین می‌کند.
- **حذف دلالان و هزینه‌های تبلیغات:** فروشندگان می‌توانند مستقیم با خریداران ارتباط برقرار کنند.
- **مدیریت ریسک نوسانات آتی قیمت‌ها:** عرضه و تقاضا به صورت سازمان‌یافته انجام می‌شود.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **معافیت مالیاتی:** ۱۰ درصد از مالیات درآمد حاصل از فروش کالاها در بورس کالا معاف است.

معایب:

- **حداقل حجم خرید:** حد معینی برای حداقل حجم خرید وجود دارد.
- **عرضه سبدي کالاها:** برخی کالاها به صورت سبد عرضه می‌شوند و امکان انتخاب وجود ندارد.
- **الزام به عرضه مداوم:** عرضه‌کنندگان موظف به ارائه مداوم کالا هستند.
- **عدم ایجاد سپر مالیاتی:** این بازار محل خوبی برای ایجاد سپر کامل مالیاتی نیست.

۳,۴ سرمایه‌گذاری در ارزشهای خارجی

خرید ارزشهای خارجی، به ویژه در زمان تورم یا ناپایداری اقتصادی، راهی برای حفظ ارزش پول فراهم می‌آورد. نوسانات در بازار ارز می‌تواند فرصتی برای سرمایه‌گذاری ایجاد کند.

۳,۴,۱ مزایا و معایب خرید و نگهداری ارز

مزایا:

- **حفظ ارزش پول:** به ویژه در اقتصادهای با تورم بالا، خرید ارزشهای خارجی می‌تواند قدرت خرید را حفظ کند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- امکان کسب سود از نوسانات: با خرید و فروش در زمان مناسب، می‌توان از تغییرات نرخ ارز سود کسب کرد.
- نقدشوندگی بالا: تبدیل دلار به ارزهای مختلف در سراسر دنیا آسان است.
- اعتبار بین‌المللی: دلار به عنوان یک ارز معتبر بین‌المللی در هر کشوری قابل تبدیل است.

معایب:

- ریسک‌های نگهداری فیزیکی: خطر سرقت و از دست رفتن سرمایه.
- نیاز به دانش و تحلیل بازار: موفقیت در این روش نیازمند مشاهده دقیق و تحلیل بازار است.
- بازدهی غیرمنظم: اگر هدف صرفاً حفظ ارزش باشد، ممکن است سود منظم یا فوری حاصل نشود.
- تأثیرپذیری از تصمیمات دولت و تحولات بین‌المللی: نوسانات شدید نرخ ارز می‌تواند ریسک‌هایی را به همراه داشته باشد.

۳,۵ سرمایه‌گذاری در ارزهای دیجیتال

ارزهای دیجیتال، به ویژه بیت‌کوین و اتریوم، موجی نو در دنیای سرمایه‌گذاری ایجاد کرده‌اند و پتانسیل رشد سریعی دارند. این مسیر پر از هیجان و البته ریسک است و نیاز به درک عمیق فناوری و بازار دارد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۳,۵,۱ مزایا و معایب سرمایه‌گذاری مستقیم و غیرمستقیم در رمزارزها

۳,۵,۱,۱ سرمایه‌گذاری مستقیم (خرید فیزیکی رمزارزها)

▪ **مزایا:** امنیت بالا (به دلیل استفاده از بلاک چین)، امکان خرید و فروش با هر مقدار سرمایه (حتی مبالغ کم) و پتانسیل بازدهی بسیار بالا. جعل هویت در رمزارزها غیرممکن است.

▪ **معایب:** بسیار نوسانی و ناپایدار، عدم وجود ارزش ذاتی (در برخی دیدگاه‌ها)، مشکلات مقیاس‌پذیری و امنیت سایبری. همچنین، عدم قانون‌گذاری رسمی توسط نهادهای دولتی و مرکزی، خطر فزاینده‌ای را به همراه دارد.

۳,۵,۱,۲ سرمایه‌گذاری غیرمستقیم (از طریق ETFهای کریپتو، سهام شرکت‌های بلاک چین، صندوق‌ها)

▪ **مزایا:** نقدینگی بیشتر نسبت به سرمایه‌گذاری مستقیم، تنوع بخشی به سبد دارایی‌ها (با سرمایه‌گذاری در چندین رمزارز)، مدیریت ریسک توسط متخصصان، قابلیت دسترسی آسان‌تر (عدم نیاز به مدیریت کیف پول دیجیتال) و سادگی و راحتی.

▪ **معایب:** عدم مالکیت مستقیم دارایی‌ها، هزینه‌های مرتبط با کارمزدها و مدیریت صندوق و پیچیدگی برخی محصولات مالی.

۳,۶ سرمایه‌گذاری‌های جایگزین (Alternative Investments)

سرمایه‌گذاری‌های جایگزین به انواع مختلفی از دارایی‌ها گفته می‌شود که خارج از بازارهای سنتی سهام، اوراق قرضه و نقدینگی هستند. این دارایی‌ها می‌توانند شامل املاک (به جز مسکونی

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

سنتی)، کالاها (مانند نفت و گاز)، سهام خصوصی، صندوق‌های تأمین، هنر، کلکسیون‌ها یا ارزهای دیجیتال باشند.

۳,۶,۱ تعریف و ویژگی‌ها

- سرمایه‌گذاری جایگزین یک دارایی مالی است که در هیچ یک از دسته‌بندی‌های سرمایه‌گذاری متداول قرار نمی‌گیرد.
- این سرمایه‌گذاری‌ها معمولاً کمتر از سرمایه‌گذاری‌های سنتی نقد هستند.
- ممکن است ساختارها و شرایط پیچیده‌ای داشته باشند که درک آن‌ها برای سرمایه‌گذاران دشوار است.
- قیمت‌های بازار به راحتی در دسترس نیستند و تعیین ارزش واقعی آن‌ها دشوار است.
- مقررات آن‌ها کمتر از اوراق بهادار سنتی روشن است و بیشتر برای مؤسسات یا سرمایه‌گذاران معتبر ثروتمند در دسترس هستند.

۳,۶,۲ انواع سرمایه‌گذاری‌های جایگزین

۳,۶,۲,۱ صندوق‌های پوشش ریسک (Hedge Funds)

شرکت‌های خصوصی هستند که توسط مدیران متخصص اداره می‌شوند و هدفشان جذب سرمایه برای دستیابی به حداکثر بازدهی، ضمن کاهش ریسک‌ها است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **مزایا:** تنوع استراتژی‌های سرمایه‌گذاری، قابلیت سودآوری در شرایط مختلف بازار (حتی نزولی)، کاهش ریسک از طریق استراتژی‌های خاص، مدیریت فعال و دسترسی به ابزارهای پیچیده مالی.
- **معایب:** هزینه‌های مدیریتی بالا (کارمزد ۲ و ۲۰)، ریسک بالاتر (استفاده از اهرم مالی)، کمبود شفافیت، محدودیت در نقدینگی، نیاز به سرمایه‌گذاری اولیه بالا و ریسک‌های مرتبط با مدیر صندوق.

۳,۶,۲,۲ سهام خصوصی (Private Equity – PE)

صندوق‌هایی که به جای بازارهای عمومی، در شرکت‌های خصوصی سرمایه‌گذاری می‌کنند.

- **مزایا:** بازده بالاتر (معمولاً ۲۰-۱۵٪ در سال)، تنوع پرتفوی، دسترسی به فرصت‌های خاص و مدیریت فعال شرکت‌های هدف.
- **معایب:** ریسک بالا (معمولاً در شرکت‌های نوپا یا در حال رشد)، نقدشوندگی پایین (سرمایه برای ۱۰-۵ سال بلوکه می‌شود)، هزینه‌های بالا و پیچیدگی.

۳,۶,۲,۳ سرمایه‌گذاری جسورانه (Venture Capital – VC)

به افراد و شرکت‌ها امکان می‌دهد در کسب‌وکارهای نوپا و تازه تأسیس با پتانسیل رشد ناگهانی و بالا سرمایه‌گذاری کنند.

- **مزایا:** بازدهی بیشتر از میانگین بازار، بهره‌وری بسیار بالا در بلندمدت و دارایی‌های متنوع با ریسک‌پذیری مختلف.
- **معایب:** ریسک بسیار بالا، عدم بازدهی در کوتاه‌مدت و نقدشوندگی پایین.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

جدول ۳: مقایسه انواع روش‌های سرمایه‌گذاری اصلی

روش سرمایه‌گذاری	ریسک	بازده مورد انتظار	نقدشوندگی	افق زمانی مناسب	مزایای کلیدی	معایب کلیدی
سپرده بانکی	بسیار پایین	پایین	بالا (کوتاه مدت)	کوتاه مدت	امنیت، سهولت دسترسی، سود قطعی	کاهش ارزش در تورم، سود کم، دسترسی محدود در بلندمدت
سهام (مستقیم)	بالا	بسیار بالا	متوسط تا بالا	بلندمدت	کنترل کامل، یادگیری، پتانسیل سود بالاتر	ریسک بالاتر، نیاز به زمان و دانش، بار روانی
اوراق قرضه/مشارکت	پایین تا متوسط	متوسط	بالا	میان مدت تا بلندمدت	کم ریسک، درآمد ثابت، نقدشوندگی (در بورس)	عدم حق رأی، کارمزد، کاهش قدرت خرید در تورم
صندوق‌های سرمایه‌گذاری (متنوع)	متغیر (پایین تا بالا)	متغیر (متوسط تا بالا)	بالا	متغیر (کوتاه مدت تا بلندمدت)	مدیریت حرفه‌ای، تنوع بخشی، صرفه جویی در زمان، شفافیت	کارمزد، عدم کنترل مستقیم، عدم تضمین سود
طلا و سکه (فیزیکی)	متوسط	متوسط تا بالا	متوسط	میان مدت تا بلندمدت	پناهگاه امن در تورم، حفظ ارزش	هزینه‌های نگهداری، خطر سرقت، ریسک تقلبی

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

سندوق‌های طلا/گواهی سپرده	پایین تا متوسط	متوسط تا بالا	بالا	میان‌مدت تا بلندمدت	امنیت بالا، معافیت مالیاتی، نقدشوندگی بالا	بازدهی وابسته به قیمت طلا
املاک و مستغلات	پایین تا متوسط	متوسط تا بالا	پایین	بلندمدت	کسب سود از تورم، درآمد اجاره، حفظ ارزش	نیاز به نقدینگی بالا، نقدشوندگی پایین، هزینه‌های نگهداری
ارزهای خارجی	متوسط تا بالا	متوسط تا بالا	بالا	کوتاه‌مدت تا میان‌مدت	حفظ قدرت خرید، تورم، پتانسیل سود از نوسان	ریسک نگهداری فیزیکی، نیاز به دانش بازار
ارزهای دیجیتال	بسیار بالا	بسیار بالا	بالا	کوتاه‌مدت تا بلندمدت	پتانسیل بازدهی بالا، نقدشوندگی بالا	نوسانات شدید، عدم قانون‌گذاری، ریسک امنیتی
سرمایه‌گذاری‌های جایگزین	بسیار بالا	بسیار بالا	بسیار پایین	بلندمدت	پتانسیل بازدهی منحصر به فرد، تنوع بخشی	پیچیدگی، هزینه‌های بالا، نقدشوندگی بسیار پایین

بخش سوم: عوامل مؤثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری و ملاحظات کلیدی

تصمیمات سرمایه‌گذاری تنها بر پایه تحلیل‌های مالی و اقتصادی محض شکل نمی‌گیرند، بلکه تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل پیچیده، از جمله شرایط کلان اقتصادی، روانشناسی بازار و ملاحظات قانونی و نظارتی قرار دارند. درک این عوامل برای هر سرمایه‌گذار حرفه‌ای حیاتی است.

۴,۱ عوامل اقتصادی کلان

عوامل اقتصادی کلان تأثیر عمیقی بر بازارهای مالی و تصمیمات سرمایه‌گذاری دارند. این عوامل شامل تورم، نرخ بهره، رشد اقتصادی و سیاست‌های پولی و مالی دولت می‌شوند.

۴,۱,۱ تأثیر تورم بر سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مختلف

تورم به افزایش مداوم و عمومی قیمت کالاها و خدمات در یک اقتصاد اشاره دارد که منجر به کاهش قدرت خرید پول می‌شود. تورم برای سرمایه‌گذاران اهمیت دارد، زیرا می‌تواند بازده واقعی سرمایه‌گذاری‌ها را کاهش دهد. حتی اگر سرمایه‌گذاری سود اسمی بالایی داشته باشد، تورم می‌تواند ارزش واقعی آن سود را کم کند.

- **سهام:** شرکت‌هایی که توانایی انتقال افزایش هزینه‌ها به مشتریان را دارند (مانند شرکت‌های فعال در بخش کالاهای ضروری) معمولاً در برابر تورم مقاوم‌تر هستند. با این حال، تورم بالا می‌تواند هزینه‌های عملیاتی شرکت‌ها را افزایش داده و حاشیه سود آن‌ها را کاهش دهد، که ممکن است بر قیمت سهام اثر منفی بگذارد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **اوراق قرضه:** اوراق قرضه با درآمد ثابت معمولاً در برابر تورم آسیب‌پذیر هستند. با افزایش تورم، ارزش واقعی جریان‌های نقدی آینده اوراق کاهش می‌یابد. همچنین، بانک‌های مرکزی ممکن است نرخ بهره را برای کنترل تورم افزایش دهند، که باعث کاهش قیمت اوراق قرضه موجود می‌شود.
- **املاک و مستغلات:** املاک و مستغلات اغلب به عنوان یک محافظ در برابر تورم شناخته می‌شوند. با افزایش تورم، ارزش املاک و اجاره‌ها معمولاً افزایش می‌یابد، که می‌تواند بازده سرمایه‌گذاری در این بخش را تقویت کند.
- **کالاها:** کالاهایی مانند طلا، نقره و نفت معمولاً در دوره‌های تورمی عملکرد خوبی دارند، زیرا قیمت آن‌ها با افزایش هزینه‌ها و کاهش ارزش پول بالا می‌رود. طلا به ویژه به عنوان یک دارایی امن در برابر تورم شناخته می‌شود.
- **پول نقد و سپرده‌های بانکی:** پول نقد و سپرده‌های بانکی در دوره‌های تورمی بیشترین آسیب را می‌بینند، زیرا ارزش واقعی آن‌ها با کاهش قدرت خرید پول کم می‌شود. اگر نرخ بهره بانکی کمتر از نرخ تورم باشد، بازده واقعی این دارایی‌ها منفی خواهد بود.
- **استراتژی‌های مقابله با تورم:** سرمایه‌گذاری در دارایی‌های واقعی، استفاده از اوراق قرضه محافظت‌شده در برابر تورم، تنوع‌بخشی به سبد سرمایه‌گذاری، تمرکز بر دارایی‌های درآمدزا و مدیریت فعال سبد سرمایه‌گذاری از جمله راهکارهای مقابله با تورم هستند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۴,۱,۲ تأثیر نرخ بهره بر اقتصاد و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری

نرخ بهره یکی از ابزارهای کلیدی در سیاست‌گذاری پولی است که مستقیماً بر رفتار اقتصادی افراد و بنگاه‌ها تأثیر می‌گذارد.

- **هزینه وام‌گیری:** زمانی که نرخ بهره بالا می‌رود، وام‌گرفتن برای خانوارها و کسب‌وکارها گران‌تر می‌شود، که منجر به کاهش مصرف و سرمایه‌گذاری می‌شود. برعکس، کاهش نرخ بهره، هزینه وام‌گیری را کاهش داده و مصرف و سرمایه‌گذاری را تحریک می‌کند.
- **ارزش پول ملی:** نرخ بهره با ارزش پول ملی رابطه مستقیمی دارد. نرخ بهره بالاتر می‌تواند سرمایه‌گذاران خارجی را جذب کرده و ارزش پول ملی را تقویت کند. در مقابل، نرخ بهره پایین‌تر می‌تواند به خروج سرمایه و تضعیف ارزش پول ملی منجر شود.
- **تأثیر بر دارایی‌ها:** قیمت دارایی‌ها، از جمله سهام، اوراق قرضه و ارزهای دیجیتال، معمولاً به صورت معکوس با نرخ‌های بهره تغییر می‌کند. وقتی نرخ‌های بهره افزایش می‌یابد، بیشتر دارایی‌ها کاهش قیمت می‌یابند و بالعکس.
- **استراتژی سرمایه‌گذاری:** سرمایه‌گذاران باید نوسانات نرخ بهره را فرصتی برای خرید سهام با قیمت‌های پایین‌تر ببینند و بر استراتژی‌های بلندمدت خود تمرکز کنند.

۴,۱,۳ تأثیر رشد اقتصادی بر سرمایه‌گذاری

رشد اقتصادی به افزایش توانایی یک کشور برای تولید کالاها و خدمات بیشتر در یک دوره زمانی مشخص اشاره دارد و به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها در اقتصاد کلان استفاده می‌شود.

- **عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی:** سرمایه‌گذاری در دارایی‌های فیزیکی، نوآوری و فناوری، افزایش مهارت و تعداد نیروی کار و سیاست‌های دولتی (مالی و پولی) از عوامل کلیدی مؤثر بر رشد اقتصادی هستند.

- **تأثیر بر سرمایه‌گذاری:** رشد اقتصادی مطلوب به دولت‌ها اجازه می‌دهد تا از درآمدهای مالیاتی برای تأمین هزینه‌های دولتی و توسعه اقتصادی استفاده کنند. در شرایطی که دولت منابع مالی را صرف هزینه‌های جاری کند و به سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت توجه نکند، رشد اقتصادی متوقف خواهد شد. بخش خصوصی نیز در شرایط عدم اطمینان اقتصادی، تمایل کمتری به سرمایه‌گذاری نشان می‌دهد.

۴,۱,۴ نقش سیاست‌های پولی و مالی دولت بر بازار سرمایه

سیاست‌های پولی و مالی ابزارهای قدرتمندی هستند که دولت‌ها و بانک‌های مرکزی برای کنترل و مدیریت اقتصاد از آن‌ها استفاده می‌کنند.

- **سیاست پولی:** توسط بانک مرکزی اجرا می‌شود و هدف آن حفظ ثبات قیمت‌ها، کنترل تورم، تحریک رشد اقتصادی و کاهش نرخ بیکاری است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **انبساطی:** افزایش عرضه پول و کاهش نرخ بهره برای تحریک رشد اقتصادی و افزایش اشتغال.
- **انقباضی:** کاهش عرضه پول و افزایش نرخ بهره برای کنترل تورم.
- **سیاست مالی:** توسط دولت از طریق تغییر در هزینه‌ها و درآمدهای دولتی (مالیات‌ها) برای تأثیرگذاری بر اقتصاد انجام می‌شود.
- **انبساطی:** افزایش هزینه‌های دولتی و کاهش مالیات‌ها برای تحریک تقاضای کل و رشد اقتصادی.
- **انقباضی:** افزایش مالیات‌ها و کاهش هزینه‌های دولتی برای هدفمند کردن رشد اقتصادی و مهار تورم.
- **تأثیر بر بازار سرمایه:** این سیاست‌ها مستقیماً بر نرخ بهره، تورم، نقدینگی و در نهایت بر سودآوری شرکت‌ها و جذابیت سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی تأثیر می‌گذارند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

جدول ۴: تأثیر عوامل اقتصادی کلان بر بازارهای سرمایه

عامل اقتصادی کلان	تأثیر بر بازار سهام	تأثیر بر اوراق قرضه	تأثیر بر املاک و مستغلات	تأثیر بر طلا و کالاها	تأثیر بر ارزهای خارجی
تورم بالا	حاشیه سود شرکت‌ها کاهش می‌یابد، مگر شرکت‌های مقاوم به تورم	ارزش واقعی جریان‌های نقدی کاهش می‌یابد، قیمت اوراق موجود افت می‌کند	ارزش املاک و اجاره‌ها افزایش می‌یابد (محافظ تورم)	قیمت‌ها افزایش می‌یابد (پناهگاه امن)	ارزش پول ملی کاهش می‌یابد، ارزهای خارجی قوی‌تر می‌شوند
نرخ بهره بالا	هزینه وام‌گیری شرکت‌ها و مصرف‌کنندگان افزایش، سرمایه‌گذاری و مصرف کاهش، قیمت سهام افت می‌کند	ارزش اوراق قرضه موجود کاهش می‌یابد، جذابیت اوراق جدید افزایش	وام‌گرفتن برای خریدگران تر می‌شود، تقاضا کاهش	معمولاً قیمت‌ها کاهش می‌یابد (جذابیت سپرده‌گذاری افزایش)	ارزش پول ملی تقویت می‌شود (جذب سرمایه خارجی)
رشد اقتصادی بالا	سودآوری شرکت‌ها افزایش، اشتغال بیشتر، قیمت سهام رشد می‌کند	تقاضا برای اوراق قرضه با درآمد ثابت کاهش می‌یابد	تقاضا برای خرید و اجاره افزایش، ارزش ملک رشد می‌کند	تقاضا برای کالاهای صنعتی افزایش، قیمت‌ها رشد می‌کند	ارزش پول ملی تقویت می‌شود
سیاست پولی انبساطی	نقدینگی افزایش، نرخ بهره کاهش، مصرف و سرمایه‌گذاری تحریک، قیمت سهام رشد می‌کند	نرخ بهره کاهش، قیمت اوراق موجود افزایش	وام‌گرفتن آسان‌تر، تقاضا افزایش، ملک رشد می‌کند	تقاضا برای کالاها افزایش، قیمت‌ها رشد می‌کند	ارزش پول ملی کاهش می‌یابد

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

سیاست پولی انقباضی	نقدینگی کاهش، نرخ بهره افزایش، مصرف و سرمایه‌گذاری کاهش، قیمت سهام افت می‌کند	نرخ بهره افزایش، قیمت اوراق موجود کاهش.	وام‌گرفتن گران‌تر، تقاضا کاهش، قیمت ملک افت می‌کند	تقاضا برای کالاها کاهش، قیمت‌ها کاهش می‌یابد.	ارزش پول ملی تقویت می‌شود.
سیاست مالی انبساطی	تقاضای کل افزایش، سودآوری شرکت‌ها رشد می‌کند	ممکن است دولت برای تأمین کسری بودجه اوراق بیشتری منتشر کند، نرخ بهره افزایش	تقاضا برای مسکن و املاک تجاری افزایش	تقاضا برای کالاها افزایش، قیمت‌ها رشد می‌کند	تأثیر متغیر (بسته به نحوه تأمین مالی)
سیاست مالی انقباضی	تقاضای کل کاهش، سودآوری شرکت‌ها کاهش می‌یابد	انتشار اوراق بدهی دولتی کاهش، نرخ بهره کاهش	تقاضا برای مسکن و املاک تجاری کاهش	تقاضا برای کالاها کاهش، قیمت‌ها کاهش می‌یابد	تأثیر متغیر

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۴,۲ روانشناسی بازار و احساسات سرمایه‌گذار

تصمیمات سرمایه‌گذاری اغلب تحت تأثیر شدید احساسات و روانشناسی بازار قرار می‌گیرند. این تأثیر می‌تواند منجر به خرید یا فروش‌های هیجانی شود که مستقیماً بر سود یا زیان سرمایه‌گذاران تأثیر می‌گذارد.

۴,۲,۱ چرخه احساسات بازار

بازارهای مالی، چه سهام و چه ارزهای دیجیتال، همواره در نوسان هستند و احساسات سرمایه‌گذاران طبق یک چرخه تکراری پیش می‌رود. این چرخه شامل مراحل زیر است:

- **خوش‌بینی:** در مراحل اولیه بازار صعودی، با شروع افزایش قیمت‌ها، خوش‌بینی زیادی به وجود می‌آید و سرمایه‌گذاران اعتماد به روند صعودی پیدا می‌کنند.
- **هیجان:** با ادامه روند صعودی، هیجان شروع می‌شود و طمع، تصمیمات سرمایه‌گذاران را هدایت می‌کند.
- **سرخوشی:** در مرحله نهایی بازار صعودی، سرمایه‌گذاران بر سودهای سریع تمرکز می‌کنند و احساس می‌کنند روند صعودی هرگز پایان نخواهد یافت. طمع به اوج خود می‌رسد و احتیاط کنار گذاشته می‌شود.
- **اضطراب:** در اوایل بازار نزولی، با شروع کاهش قیمت‌ها، سرمایه‌گذاران احساس اضطراب می‌کنند اما هنوز به امید بهبودی هستند.
- **ترس:** با ادامه کاهش قیمت‌ها، ترس خودش را نشان می‌دهد و سرمایه‌گذاران وحشت‌زده موقعیت‌های خود را می‌بندند تا از زیان بیشتر جلوگیری کنند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **نامیدی (تسلیم):** بازار به پایین‌ترین نقطه خود می‌رسد و ناامیدی فراگیر می‌شود. سرمایه‌گذاران در این مرحله در کف بازار می‌فروشند.

۴,۲,۲ اثر رمه‌ای (Herding Effect)

این اثر به تمایل انسان‌ها برای پیروی از رفتار جمعی اشاره دارد. در بازار، اثر رمه‌ای نوسانات احساسات را تشدید می‌کند. برای مثال، در اوایل بازار صعودی، ترس از دست دادن فرصت (FOMO) باعث ورود افراد بیشتری به بازار می‌شود. برعکس، در بازار نزولی، بدبینی اولیه باعث می‌شود افراد برای جلوگیری از زیان بیشتر، سریعاً بفروشند.

۴,۲,۳ راهبردهای بهره‌برداری و کنترل احساسات در سرمایه‌گذاری

- **شناخت روانشناسی بازار:** آشنایی با روانشناسی بازار و کنترل هیجانات خود در بازار، کلید موفقیت در روزهای پرتلاطم بازار است.
- **سرمایه‌گذاری در جهت مقابل (Contrarian Investing):** وقتی احساسات بازار به خوش‌بینی یا بدبینی شدید نزدیک می‌شود، منطقی است که در جهت مقابل اقدام کنید؛ یعنی در اوج خوش‌بینی بفروشید و در اوج ناامیدی بخرید.
- **اجتناب از شیدایی:** از خرید در اوج سرخوشی بازار پرهیز کنید، زیرا بیشتر سودها قبلاً کسب شده‌اند.
- **استفاده از بازگشت به میانگین (Mean Reversion):** زمانی که قیمت‌ها به دلیل احساسات شدید از میانگین خود فاصله می‌گیرند، انتظار بازگشت به میانگین را داشته باشید.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

○ **تعیین میزان ریسک‌پذیری:** پیش از سرمایه‌گذاری، مشخص کردن میزان ریسک‌پذیری در معاملات ضروری است. پیروی از یک استراتژی سرمایه‌گذاری تعریف‌شده، اغلب منجر به بهترین بازده عملکرد در بلندمدت خواهد شد.

۴,۳ ملاحظات قانونی و نظارتی در ایران

چارچوب قانونی و نظارتی نقش حیاتی در ایجاد شفافیت، امنیت و اعتماد در بازارهای سرمایه ایفا می‌کند. در ایران، قوانین و نهادهای مشخصی برای حمایت از سرمایه‌گذاران و تنظیم فعالیت‌های مالی وجود دارد.

۴,۳,۱ مالیات بر عایدی سرمایه (CGT) و مالیات بر سود سهام و بهره

۴,۳,۱,۱ مالیات بر عایدی سرمایه

این مالیات بر سود حاصل از فروش دارایی‌های غیرمولد مانند املاک، خودرو، طلا، سکه، ارزهای خارجی و رمزارزها اعمال می‌شود. ساختار این مالیات به صورت تعدیلی، پلکانی و معکوس طراحی شده است؛ به این معنا که هرچه فرد دارایی خود را برای مدت طولانی‌تری نگه دارد، نرخ مالیات کمتری پرداخت خواهد کرد. این روش با هدف کاهش سوداگری و تشویق سرمایه‌گذاران به رفتارهای بلندمدت‌تر طراحی شده است.

- **نرخ‌ها:** برای ملک (کمتر از یک سال: ۶۰٪ سود، بیش از ۵ سال: ۰٪ سود)، برای خودرو (کمتر از یک سال: ۳۰٪ سود، بیش از ۳ سال: معاف)، برای طلا و ارز (کمتر از یک سال: ۳۰٪ سود، بیش از ۲ سال: ۱۰٪ سود)

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **اموال معاف از مالیات عایدی:** اولین واحد مسکونی (به شرط سکونت)، طلای زینتی تا سقف ۱۵۰ گرم، خودروی شخصی، دارایی‌های منتقل شده از طریق ارث، وقف یا هبه.

۴,۳,۱,۲ مالیات بر سود سهام و بهره

- **شرکت‌های بورسی و فرابورسی:** نرخ مالیات بر درآمد شرکت‌های بورسی ۲۲,۵٪ و فرابورسی ۲۳,۷۵٪ است.
- **مالیات افزایش سرمایه (حق تمبر):** هنگام افزایش سرمایه، حق تمبر بر اساس ارزش اسمی سهام جدید محاسبه و پرداخت می‌شود.
- **مالیات نقل و انتقال سهام:** هنگام انتقال سهام، مالیات به صورت مقطوع و برابر ۰,۸٪ (چهار در هزار) ارزش اسمی سهام تعیین می‌شود.
- **معافیت‌های مالیاتی:** ۱۰٪ از درآمد حاصل از فروش کالاهای بورسی و ۱۰٪ از مالیات بر درآمد شرکت‌های بورسی (۰٪ برای فرابورسی) معاف است.

۴,۳,۲ حساب‌های سرمایه‌گذاری معاف از مالیات

برخی حساب‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری در ایران از معافیت مالیاتی برخوردارند که جذابیت آن‌ها را برای سرمایه‌گذاران افزایش می‌دهد.

- **صندوق‌های سرمایه‌گذاری:** درآمدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری، چه از سود و چه از ابطال واحدها، طبق قانون از مالیات بر درآمد و ارزش افزوده معاف هستند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **اوراق خزانه اسلامی:** سود حاصل از سرمایه‌گذاری در این اوراق مشمول مالیات نمی‌شود.
- **سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس:** سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس مشمول مالیات نمی‌شود، زیرا مالیات بر سود قبل از تقسیم سود توسط شرکت‌ها پرداخت می‌شود.
- **صندوق‌های املاک و مستغلات:** سرمایه‌گذاری در این صندوق‌ها معاف از مالیات بر درآمد مستغلات است.

۴,۳,۳ قوانین حمایت از سرمایه‌گذار در بازار سرمایه و نقش سازمان بورس و اوراق بهادار

سازمان بورس و اوراق بهادار یک مؤسسه عمومی غیردولتی است که وظیفه اصلی آن تدوین مقررات و نظارت بر اجرای صحیح قوانین در بازار سرمایه است. این سازمان نهاد نظارتی اصلی در بازار سرمایه است و با نظارت دقیق، بستر معاملاتی شفاف و امنی را برای شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران فراهم می‌کند.

○ **وظایف حمایتی و نظارتی:**

- تدوین مقررات و دستورالعمل‌های اجرایی برای کنترل و هدایت بازار.
- نظارت بر اجرای صحیح مقررات و اطمینان از عملکردهای مالی.
- ثبت و صدور مجوز برای عرضه عمومی اوراق بهادار و نظارت بر آن.
- بررسی افشای اطلاعات با اهمیت توسط شرکت‌ها.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- انجام اقدامات لازم به منظور حمایت و بهبود منافع و حقوق سرمایه‌گذاران.
- ارائه پیشنهاد برای استفاده از ابزارهای مالی جدید در بازار.

○ **قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی:** این قانون تسهیلاتی را برای سرمایه‌گذاران خارجی فراهم می‌کند، از جمله رفتار یکسان با سرمایه‌گذاران داخلی، عدم محدودیت در حجم سرمایه‌گذاری و امکان خروج سرمایه و منافع آن. اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در دادگاه‌های داخلی رسیدگی می‌شود، مگر اینکه توافق دیگری صورت گرفته باشد.

۴,۳,۴ روش‌های جلوگیری از کلاهبرداری در بازار سرمایه

- برای جلوگیری از کلاهبرداری، سرمایه‌گذاران باید هوشیار باشند و اقدامات پیشگیرانه را رعایت کنند.
- **تحقیق و بررسی:** قبل از انتخاب بروکر یا شرکت سرمایه‌گذاری، حتماً تحقیق کرده و از معتبر بودن آن اطمینان حاصل کنید.
 - **اجتناب از وعده‌های غیرواقعی:** اگر نهادی وعده سودهای بالا و بدون ریسک می‌دهد، به احتمال زیاد کلاهبردار است.
 - **مشاوره حرفه‌ای:** از مشاوران مالی معتبر و دارای مجوز مشاوره بگیرید.
 - **آموزش و آگاهی:** خود را در مورد بازار سرمایه آموزش دهید. دانش بهترین دفاع در برابر کلاهبرداری است.
 - **شناسایی الگوهای کلاهبرداری:** با الگوهای رایج کلاهبرداری مانند کانال‌های تلگرامی سیگنال‌دهی دروغین یا فروش بسته‌های آموزشی بی‌ارزش آشنا شوید.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- استفاده از سرمایه‌گذاری غیرمستقیم: در صورت عدم دانش و تجربه کافی، بهتر است به جای معاملات مستقیم، سراغ سبدگردانی رسمی یا صندوق‌های سرمایه‌گذاری بروید.

۴,۳,۵ اهمیت مشاوره تخصصی در سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری فرآیندی زمان‌بر و پیچیده است که هدف آن افزایش سرمایه در طول زمان است. ورود بدون آگاهی کافی به بازارهای سرمایه می‌تواند بسیار پرریسک و خطرناک باشد. در این راستا، بهره‌گیری از مشاوره تخصصی مالی از اهمیت بالایی برخوردار است.

۴,۳,۵,۱ مزایای بهره‌گیری از مشاوران مالی و خدمات آن‌ها

- بررسی و تحلیل دقیق بازارها و دارایی‌ها:** مشاوران سرمایه‌گذاری با تخصص خود، بازارها و دارایی‌های مختلف را به دقت بررسی و تحلیل می‌کنند. این کار به سرمایه‌گذار کمک می‌کند تا بهترین فرصت‌ها را شناسایی کند، حتی اگر زمان یا تجربه کافی برای پیگیری جزئیات فنی و اخبار روز را نداشته باشد.

- مدیریت ریسک‌ها و بهره‌بردن از فرصت‌های سرمایه‌گذاری:** یکی از مزایای اصلی مشاوره سرمایه‌گذاری، کمک به مدیریت ریسک‌ها و استفاده بهینه از فرصت‌های موجود در بازار است. مشاوران با شناخت نوسانات بازار و ارزیابی ریسک‌پذیری سرمایه‌گذار، راهکارهایی را ارائه می‌دهند که سرمایه در برابر نوسانات ایمن باشد و در عین حال بیشترین بازدهی را داشته باشد.

- تنظیم و ترازبندی مناسب پرتفوی سرمایه‌گذاری:** مشاوران به سرمایه‌گذار در تنظیم و ترازبندی یک پرتفوی سرمایه‌گذاری مناسب کمک می‌کنند. این به معنای

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

تخصیص سرمایه به نسبت‌های صحیح در ابزارهای مالی مختلف (مانند سهام، اوراق بهادار، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، ملک، ارز دیجیتال و تولید) است تا ریسک‌ها کاهش یافته و عملکرد سرمایه‌گذاری بهبود یابد.

- **بهبود عملکرد سرمایه‌گذاری و افزایش بازده:** با بهره‌گیری از دانش و تجربه مشاوران حرفه‌ای، سرمایه‌گذار می‌تواند تصمیمات مالی هوشمندانه‌تری بگیرد که منجر به بهبود عملکرد سرمایه‌گذاری و افزایش بازدهی می‌شود. این امر به خلق ثروت و دستیابی به استقلال، امنیت و آزادی مالی کمک می‌کند.
- **معرفی فرصت‌ها و توصیه‌های معاملاتی:** مشاوران فرصت‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری را شناسایی کرده و توصیه‌هایی برای خرید، فروش یا نگهداری اوراق بهادار ارائه می‌دهند.
- **سبدگردانی و مدیریت سرمایه:** مشاوران می‌توانند سرمایه حقیقی و حقوقی سرمایه‌گذاران را مدیریت کرده و سبدگردانی را انجام دهند.
- **آموزش و آگاهی:** مشاوران به سرمایه‌گذاران آموزش می‌دهند که چگونه در بازارهای سرمایه، سرمایه‌گذاری کنند.

5 بخش چهارم: استراتژی‌های رایج سرمایه‌گذاری

انتخاب استراتژی مناسب سرمایه‌گذاری، سنگ بنای موفقیت در بازارهای مالی است. این استراتژی‌ها بر اساس اهداف، افق زمانی و میزان ریسک‌پذیری سرمایه‌گذار طراحی می‌شوند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

0,1 سرمایه‌گذاری ارزشی (Value Investing)

سرمایه‌گذاری ارزشی یک استراتژی است که در آن سرمایه‌گذار به دنبال خرید سهام یا دارایی‌هایی است که قیمت آن‌ها در بازار کمتر از ارزش ذاتی واقعی‌شان است. این استراتژی بر این باور استوار است که بازار همیشه کارآمد نیست و گاهی اوقات سهام شرکت‌های خوب را با قیمتی کمتر از ارزش واقعی آن‌ها قیمت‌گذاری می‌کند.

• **تعریف:** در این استراتژی، تنها سهام یا اجناسی خریداری می‌شوند که دارای قیمت پایین‌تری نسبت به ارزش واقعی خود هستند. سرمایه‌گذاران ارزشی برخلاف جریان شنا می‌کنند؛ آن‌ها وقتی همه خریدارند می‌فروشند یا کنار می‌نشینند و وقتی همه فروشنده هستند، خریدارند یا سهم خود را نگه می‌دارند.

• مزایا:

- **فرصت خرید در قیمت‌های پایین:** امکان خرید دارایی‌ها با تخفیف نسبت به ارزش ذاتی آن‌ها.
- **بازدهی بالا در بلندمدت:** در صورت موفقیت، این استراتژی می‌تواند سود بالایی را در بلندمدت ایجاد کند.
- **کاهش ریسک سرمایه‌گذاری:** خرید دارایی‌های کم‌ارزش‌گذاری‌شده، حاشیه امنیتی را فراهم می‌کند و ریسک را کاهش می‌دهد.
- **کاهش تأثیر هیجانات بازار:** سرمایه‌گذاران ارزشی کمتر تحت تأثیر نوسانات کوتاه‌مدت و احساسات بازار قرار می‌گیرند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

○ نیاز به تخصص کمتر برای فروش: از آنجایی که ارزش جنس یا سهام خریداری شده بالاتر است، مشتری شاید دغدغه زیادی برای فروش و کسب بازدهی نداشته باشد.

• معایب:

○ نیاز به صبر و زمان طولانی: ممکن است سرمایه‌گذار مدت زیادی منتظر بماند تا بازار ارزش واقعی دارایی را درک کند و قیمت آن افزایش یابد.

○ تأثیر جو روانی جامعه: جو روانی منفی بازار می‌تواند مدت زمان طولانی برای تغییر نیاز داشته باشد.

○ خطر طمع: ممکن است سرمایه‌گذار بیش از حد طمع کند و منتظر بماند تا قیمت بالاتر رود که این می‌تواند به ضرر منجر شود.

○ قرار دادن محاسبات بر روی اعداد و ارقام اشتباه: تحلیل اشتباه ارزش ذاتی می‌تواند منجر به تصمیمات نادرست شود.

۵،۲ سرمایه‌گذاری رشدی (Growth Investing)

سرمایه‌گذاری رشدی بر خرید سهام شرکت‌های کوچک و نوپا با پتانسیل رشد درآمدی بالا در آینده تمرکز دارد. هدف اصلی این استراتژی، افزایش ارزش سرمایه از طریق رشد قیمت سهام است، نه از طریق سود نقدی.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

0,2,1 تعریف و ابزارهای کاربردی

تعریف: خرید سهام شرکت‌هایی که به سرعت در حال رشد هستند و انتظار می‌رود درآمد آن‌ها بالاتر از میانگین صنعت یا بازار باشد.

ابزارهای کاربردی:

- **رشد درآمد شرکت در سال‌های گذشته و آتی:** بررسی سابقه رشد درآمد (0 تا 10 سال گذشته) و پیش‌بینی رشد درآمد در سال‌های آینده.
- **حاشیه سود بالا:** شرکت‌هایی با حاشیه سود عملیاتی بالا نسبت به میانگین صنعت.
- **شاخص ROE (بازده حقوق صاحبان سهام):** بررسی پایداری یا افزایش این شاخص نسبت به میانگین 0 ساله و صنعت.
- **نرخ رشد بالا:** به طور حدودی و با تحلیل داده‌های تجربی می‌توان گفت؛ برای دو برابر شدن قیمت سهام در 0 سال، شرکت باید نرخ رشد 10% داشته باشد.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

مزایا:

- **پتانسیل بازدهی بالاتر:** سهام رشدی پتانسیل ارائه بازدهی بالاتر از میانگین صنعت را دارند.
- **افزایش ارزش سرمایه:** شرکت‌های رشدی معمولاً سود نقدی کمی تقسیم می‌کنند و درآمد خود را برای توسعه مجدداً سرمایه‌گذاری می‌کنند که منجر به افزایش قیمت سهام و ارزش سرمایه می‌شود.
- **چشم‌انداز بلندمدت بهتر:** این استراتژی برای سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت با پتانسیل رشد بالا مناسب است.

معایب:

- **ریسک بالاتر:** سهام رشدی به دلیل نوپا بودن شرکت‌ها و عدم سابقه عملکرد قابل بررسی، ریسک بالاتری دارند.
- **نوسانات بالاتر:** انتظارات رشد بالا منجر به نوسانات شدید قیمت در این سهام می‌شود.
- **حساسیت به رکود بازار:** سهام رشدی در دوران رکود اقتصادی یا نزولی شدن بازار، عملکرد ضعیف‌تری دارند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۵,۳ سرمایه‌گذاری درآمدی (Income Investing)

سرمایه‌گذاری درآمدی بر دارایی‌هایی تمرکز دارد که جریان درآمدی منظم و پایدار تولید می‌کنند. این روش تا حد زیادی به استراتژی تدافعی نزدیک است و ریسک نسبتاً کمی دارد.

تعریف: در این روش، سرمایه‌گذار بر روی دارایی‌هایی متمرکز می‌شود که درآمد پایدار و منظم دارند، مانند اوراق قرضه، سپرده‌های بانکی با سود ثابت یا املاک برای اجاره.

مزایا:

- **ایجاد جریان درآمدی منظم و پایدار:** اصلی‌ترین مزیت این روش، دریافت سود یا اجاره به صورت دوره‌ای است.
- **ریسک کم:** در مقایسه با روش‌های تهاجمی‌تر، ریسک نسبتاً کمی دارد.
- **مناسب برای ریسک‌گریزها:** برای افرادی که اهل ریسک نیستند و می‌خواهند سرمایه‌شان حفظ شود، پیشنهاد می‌شود.
- **نقدشوندگی بالا (در برخی ابزارها):** صندوق‌های درآمد ثابت نقدشوندگی بالایی دارند.

معایب:

- **سود کم:** معمولاً سود زیادی از این نوع سرمایه‌گذاری عاید سرمایه‌گذار نمی‌شود.
- **بازدهی محدود:** بازدهی آن در مقایسه با استراتژی‌های رشدی یا ارزشی محدودتر است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

0,4 مدیریت فعال در مقابل غیرفعال در سرمایه‌گذاری

مدیریت فعال و غیرفعال دو استراتژی متضاد در بازار سرمایه هستند که هر یک مزایا و معایب خاص خود را دارند.

0,4,1 سرمایه‌گذاری فعال (Active Investing)

تعریف: شامل معاملات مکرر با هدف شکست دادن میانگین بازده شاخص سهام است. این استراتژی نیازمند سطح بالایی از دانش برای تجزیه و تحلیل بازار و تعیین بهترین زمان برای خرید یا فروش است.

مزایا:

- **انعطاف‌پذیری در بازارهای بی‌ثبات:** توانایی دفاعی گرفتن در بازارهای نزولی و خرید بیشتر در بازارهای صعودی.
- **گزینه‌های معاملاتی گسترده:** امکان استفاده از استراتژی‌های پیچیده مانند پوشش ریسک.
- **مدیریت مالیات:** امکان انجام معاملاتی که از عایدی‌ها و سود حاصل شده بتوان مالیات را پرداخت کرد.

معایب:

- **هزینه‌های بالاتر:** به دلیل تحقیقات و معاملات مکرر، هزینه‌های مدیریتی و کارمزدها بالاتر است.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **ریسک بالا:** احتمال زیان‌های قابل توجه، به ویژه در صورت استفاده از اهرم مالی.
- **قرار گرفتن در معرض ترندها:** پیروی از ترندها می‌تواند منجر به ضررهای قابل توجهی شود.

۵,۴,۲ سرمایه‌گذاری غیرفعال (Passive Investing)

تعریف: بر استراتژی خرید و نگهداری دارایی‌ها برای بلندمدت متمرکز است. این روش معمولاً شامل خرید سهام صندوق‌های شاخص یا ETFها می‌شود که هدفشان تکرار عملکرد شاخص‌های اصلی بازار است.

مزایا:

- **هزینه‌های کمتر:** حجم معاملات کاهش می‌یابد که منجر به کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری می‌شود.
- **کاهش ریسک:** با سرمایه‌گذاری در صدها یا هزاران سهام و اوراق مشارکت، تنوع ایجاد می‌شود و ریسک کلی کاهش می‌یابد.
- **افزایش شفافیت:** سرمایه‌گذار دقیقاً چیزی را که در حال سرمایه‌گذاری آن است مشاهده می‌کند.
- **میانگین بازدهی بالاتر در بلندمدت:** صندوق‌های غیرفعال معمولاً بازدهی بیشتری نسبت به صندوق‌های فعال در بلندمدت دارند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

معایب:

- **بدون هیجان:** برای کسانی که به دنبال هیجان از بازده‌های سرسام‌آور هستند، مناسب نیست.
- **بدون استراتژی خروج در رکودهای شدید:** در طول رکود شدید بازار شیب منفی خواهد داشت، اگرچه از نظر تاریخی پس از هر اصلاحی، اوضاع به سمت بهبود پیش می‌رود.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

جدول ۵: مقایسه سرمایه‌گذاری فعال و غیرفعال

ویژگی	سرمایه‌گذاری فعال	سرمایه‌گذاری غیرفعال
هدف اصلی	شکست دادن عملکرد بازار (کسب بازدهی بالاتر از شاخص)	تکرار عملکرد شاخص بازار (کسب بازدهی مشابه شاخص)
رویکرد	معاملات مکرر، تحلیل عمیق، زمان بندی بازار	خرید و نگهداری بلندمدت، عدم زمان بندی بازار
نیاز به دانش/زمان	بالا (نیاز به تحلیل و پیگیری مداوم)	پایین (نیاز به دانش اولیه و پیگیری کم)
هزینه‌ها	بالاتر (کارمزد معاملات، هزینه مدیریت)	پایین‌تر (کارمزد کمتر، هزینه مدیریت پایین)
ریسک	بالاتر (به دلیل معاملات مکرر و تلاش برای پیشی گرفتن از بازار)	پایین‌تر (به دلیل تنوع بخشی و عدم واکنش به نوسانات کوتاه مدت)
شفافیت	کمتر (برخی تکنیک‌ها برای حفظ مزیت رقابتی افشا نمی‌شوند)	بالاتر (پرتفوی به طور عمومی و منظم منتشر می‌شود)
بازدهی بلندمدت	پتانسیل بالا، اما اغلب کمتر از غیرفعال در عمل	معمولاً بالاتر از فعال (۹۰٪ صندوق‌های شاخصی بهتر عمل کرده‌اند)
انعطاف پذیری	بالا (امکان واکنش سریع به شرایط بازار)	پایین (تمرکز بر روند بلندمدت)
مناسب برای	سرمایه‌گذاران با دانش و زمان کافی، ریسک‌پذیر	سرمایه‌گذاران کم تجربه، پرمشغله، ریسک‌گریز، با دید بلندمدت

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

0,0 میانگین‌گیری هزینه دلاری (Dollar-Cost Averaging – DCA)

میانگین‌گیری هزینه دلاری (DCA) یک استراتژی سرمایه‌گذاری است که در آن فرد بدون توجه به قیمت دارایی، مقدار ثابتی از پول را در فواصل زمانی منظم به خرید آن اختصاص می‌دهد. هدف DCA، جلوگیری از "اشتباه سرمایه‌گذاری یکجا" است که با توجه به قیمت‌گذاری دارایی معمولاً زمان‌بندی مناسبی ندارد.

0,0,1 تعریف و نحوه استفاده در ارزهای دیجیتال

تعریف: خرید مداوم در طول زمان برای کاهش تأثیر نوسانات بازار. سرمایه‌گذار با استفاده از DCA، دارایی بیشتری را در زمان پایین بودن قیمت‌ها خریداری می‌کند و در صورت بالا بودن قیمت‌ها، میزان کمتری را می‌خرد.

نحوه استفاده در ارزهای دیجیتال: تعیین بودجه، انتخاب ارز دیجیتال، انتخاب صرافی، تنظیم خریدهای تکرارشونده، پایبند ماندن به برنامه (پرهیز از تصمیم‌گیری احساسی)، نظارت بر سرمایه‌گذاری و در نظر گرفتن تعادل مجدد سبد.

مزایا:

- **کاهش ریسک زمان‌بندی:** به کاهش نوسانات بازار کمک می‌کند و ریسک سرمایه‌گذاری مقدار زیادی پول در زمان اوج بازار را کاهش می‌دهد.
- **تأثیر روانی:** به سرمایه‌گذاران کمک می‌کند تا بر رشد بلندمدت تمرکز کنند و از استرس ناشی از زمان‌بندی نقطه ورود به بازار دوری کنند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- نیاز به نظم و انضباط: این استراتژی نیاز به نظم و انضباط کامل دارد.

معایب:

- **هزینه فرصت:** ممکن است فرصت‌های خرید در زمان پایین‌ترین سطح بازار را از دست بدهد. اگر بازار روند صعودی قوی را تجربه کند، سرمایه‌گذاری یکجا می‌تواند بازدهی بالاتری را ارائه دهد.
- **کارمزدها:** برای هر تراکنش کارمزدهایی وجود دارد که می‌تواند بازدهی را کاهش دهد.
- **تعهد بلندمدت:** به نوعی بهترین کارایی را در قالب یک استراتژی بلندمدت از خود نشان می‌دهد.

0,6 تعیین تحمل ریسک فردی

میزان ریسک‌پذیری به تمایل و توانایی یک فرد یا نهاد برای تحمل ریسک‌های مالی در سرمایه‌گذاری اشاره دارد. این مفهوم به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده موفقیت یا شکست شناخته می‌شود.

0,6,1 عوامل مؤثر بر میزان ریسک‌پذیری

- **سن:** افراد جوان‌تر معمولاً می‌توانند ریسک‌های بیشتری را تحمل کنند زیرا زمان بیشتری برای جبران ضررها دارند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **وضعیت مالی:** سطح درآمد، دارایی‌ها و مسئولیت‌های مالی (مانند وام‌ها و هزینه‌های روزمره) تأثیر زیادی بر میزان ریسک‌پذیری دارد.
- **تجربه و دانش:** آشنایی با بازارهای مالی و تجربیات گذشته می‌تواند بر تصمیمات سرمایه‌گذاری تأثیر بگذارد.
- **هدف‌های سرمایه‌گذاری:** اهداف مالی (به طور مثال؛ تأمین بازنشستگی، خرید خانه) می‌تواند بر میزان ریسک‌پذیری تأثیر بگذارد.
- **روانشناسی:** شخصیت و ویژگی‌های روانی افراد نیز نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های مالی و سرمایه‌گذاری ایفا می‌کند.
- **شرایط اقتصادی:** وضعیت کلی اقتصاد، نوسانات بازار و شرایط سیاسی نیز می‌تواند بر ریسک‌پذیری تأثیر بگذارند.
- **تنوع سرمایه‌گذاری:** نحوه تنوع سرمایه‌گذاری‌ها نیز می‌تواند بر ریسک‌پذیری تأثیر بگذارد.

۵,۶,۲ روش‌های ارزیابی میزان ریسک‌پذیری

- **پاسخ به پرسشنامه‌های ریسک‌پذیری:** بسیاری از موسسات مالی و مشاوران سرمایه‌گذاری پرسشنامه‌هایی طراحی کرده‌اند که با پاسخ به آن‌ها می‌توان میزان ریسک‌پذیری را مشخص کرد.
- **تحلیل وضعیت مالی:** ارزیابی دقیق درآمد، دارایی‌ها، بدهی‌ها و هزینه‌ها می‌تواند به شما کمک کند تا میزان ریسک‌پذیری خود را مشخص کنید.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- **تعیین اهداف سرمایه‌گذاری:** مشخص کردن اهداف مالی کوتاه‌مدت و بلندمدت می‌تواند به ارزیابی ریسک‌پذیری کمک کند.
- **بررسی تجارب گذشته:** تجربیات قبلی در سرمایه‌گذاری و نحوه واکنش به نوسانات بازار می‌تواند نمایانگر میزان ریسک‌پذیری باشد.
- **مشاوره با متخصصان مالی:** مشاوران مالی می‌توانند با توجه به شرایط خاص، توصیه‌های مناسبی ارائه دهند.
- **ارزیابی روانشناسی:** تحلیل شخصیت و نحوه برخورد با ریسک‌ها می‌تواند به درک بهتری از میزان ریسک‌پذیری کمک کند.
- **شبیه‌سازی سناریوها:** بررسی سناریوهای مختلف سرمایه‌گذاری و تحلیل واکنش‌ها به نتایج آن‌ها می‌تواند به درک بهتری از مرزهای ریسک‌پذیری کمک کند.

۶ نتیجه‌گیری و توصیه‌های کاربردی

سرمایه‌گذاری، فرآیندی پیچیده و چندوجهی است که موفقیت در آن مستلزم درک عمیق مفاهیم بنیادی، شناخت جامع روش‌های موجود، آگاهی از عوامل مؤثر بر بازار و اتخاذ استراتژی‌های هوشمندانه است. همانطور که در این گزارش به تفصیل بررسی شد، سرمایه‌گذاری نه تنها ابزاری برای رشد ثروت، بلکه یک سپر دفاعی حیاتی در برابر فرسایش قدرت خرید ناشی از تورم، به ویژه در اقتصادهای پرنوسان، محسوب می‌شود.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۶.۱ خلاصه نکات کلیدی برای سرمایه‌گذاری موفق و هوشمندانه

۱. **تعیین اهداف و افق زمانی:** پیش از هر اقدامی، اهداف مالی خود را به وضوح تعریف کنید (مانند بازنشستگی، خرید خانه، تحصیل فرزندان) و افق زمانی سرمایه‌گذاری خود را مشخص نمایید (کوتاه‌مدت، میان‌مدت، بلندمدت). این دو عامل، سنگ بنای انتخاب استراتژی‌ها و دارایی‌های مناسب هستند.
۲. **شناخت و مدیریت ریسک:** ریسک، عنصری ذاتی در سرمایه‌گذاری است و نمی‌توان آن را حذف کرد، بلکه باید آن را شناخت، ارزیابی و مدیریت نمود. انواع ریسک‌ها (سیستماتیک و غیرسیستماتیک) و عوامل مؤثر بر آن‌ها (مانند تورم، نرخ بهره، نوسانات بازار، ریسک‌های تجاری و سیاسی) را درک کنید. راهکارهایی چون تنوع‌بخشی دارایی‌ها، تعیین حد ضرر و کنترل احساسات، ابزارهای کلیدی در مدیریت ریسک هستند.
۳. **تنوع‌بخشی و تخصیص دارایی:** "تمام تخم‌مرغ‌های خود را در یک سبد نگذارید". سرمایه خود را بین کلاس‌های دارایی مختلف (سهام، اوراق قرضه، املاک، طلا، ارزهای دیجیتال) و حتی صنایع و مناطق جغرافیایی متنوع تقسیم کنید. تخصیص دارایی (استراتژیک، تاکتیکی، پویا) را بر اساس تحمل ریسک و اهداف خود تنظیم کنید.
۴. **درک نقدشوندگی:** اهمیت نقدشوندگی دارایی‌ها را در نظر بگیرید. دارایی‌هایی با نقدشوندگی بالا (مانند سهام شرکت‌های بزرگ) انعطاف‌پذیری بیشتری را برای دسترسی به پول نقد فراهم می‌کنند، در حالی که دارایی‌های با نقدشوندگی پایین (مانند املاک) ممکن است در شرایط اضطراری چالش‌برانگیز باشند.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

۵. **آگاهی از عوامل کلان اقتصادی:** همواره تأثیر تورم، نرخ بهره، رشد اقتصادی و سیاست‌های پولی و مالی دولت را بر بازارهای مالی رصد کنید. این عوامل می‌توانند بر بازده واقعی سرمایه‌گذاری‌ها تأثیر بسزایی بگذارند.

۶. **مدیریت روانشناسی بازار:** احساسات (ترس، طمع، سرخوشی، ناامیدی) می‌توانند منجر به تصمیمات هیجانی و زیان‌بار شوند. با شناخت چرخه احساسات بازار و اثر رماه‌ای، سعی کنید تصمیمات خود را بر پایه منطق و تحلیل و نه هیجان، اتخاذ کنید.

۷. **ملاحظات قانونی و نظارتی:** از قوانین مالیاتی (مانند مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر سود سهام) و معافیت‌های مالیاتی موجود آگاه باشید. نقش سازمان بورس و اوراق بهادار در حمایت از سرمایه‌گذاران و نظارت بر بازار را درک کنید. برای جلوگیری از کلاهبرداری، همواره تحقیق کنید، از وعده‌های غیرواقعی دوری کنید و در صورت لزوم از مشاوران معتبر کمک بگیرید.

۸. **انتخاب استراتژی مناسب:** بر اساس اهداف و تحمل ریسک خود، استراتژی‌های سرمایه‌گذاری را انتخاب کنید.

- **سرمایه‌گذاری ارزشی:** برای بلندمدت و یافتن دارایی‌های کم‌ارزش‌گذاری شده.
- **سرمایه‌گذاری رشدی:** برای پتانسیل بازدهی بالا در شرکت‌های نوپا، با ریسک بالاتر.
- **سرمایه‌گذاری درآمدی:** برای جریان درآمدی ثابت و ریسک پایین.
- **مدیریت فعال یا غیرفعال:** بسته به میزان زمان، دانش و تمایل به درگیری مستقیم با بازار.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

- میانگین‌گیری هزینه دلاری (DCA): برای کاهش ریسک زمان‌بندی و سرمایه‌گذاری منظم.

۶،۲ توصیه‌های عملی برای انتخاب بهترین روش سرمایه‌گذاری متناسب با اهداف، افق زمانی و میزان ریسک‌پذیری فردی

برای سرمایه‌گذاران ریسک‌گریز و محافظه‌کار:

- **افق کوتاه‌مدت:** سپرده‌های بانکی کوتاه‌مدت، صندوق‌های درآمد ثابت.
- **افق بلندمدت:** اوراق قرضه دولتی، صندوق‌های درآمد ثابت و بخش کوچکی در املاک (با سرمایه کم و عمدتاً از طریق صندوق‌های املاک).

برای سرمایه‌گذاران با ریسک‌پذیری متوسط:

- **افق میان‌مدت:** صندوق‌های مختلط، سهام با ثبات‌تر، طلا (فیزیکی یا صندوق طلا)، ارزهای خارجی (با دانش کافی).
- **افق بلندمدت:** سبد متنوعی از سهام شرکت‌های بزرگ و با سابقه، املاک و مستغلات.

برای سرمایه‌گذاران ریسک‌پذیر:

- **افق کوتاه‌مدت/میان‌مدت:** سهام با پتانسیل نوسان بالا (با تحلیل دقیق)، ارزهای دیجیتال (با بخش کوچکی از سرمایه و دانش عمیق)، صندوق‌های اهرمی.

راهنمای جامع سرمایه‌گذاری

(اصول، روش‌ها، ریسک‌ها و استراتژی‌ها برای موفقیت در سرمایه‌گذاری)

○ **افق بلندمدت:** سهام شرکت‌های رشدی، سرمایه‌گذاری جسورانه (در صورت دسترسی و سرمایه بالا)، صندوق‌های پوشش ریسک (در صورت دسترسی و سرمایه بالا).

در نهایت، هیچ روش سرمایه‌گذاری واحدی برای همه افراد مناسب نیست. موفقیت در سرمایه‌گذاری نتیجه ترکیبی از دانش، تحلیل، انضباط و تطبیق مداوم استراتژی‌ها با شرایط متغیر بازار و اهداف شخصی است. مشاوره با متخصصان مالی می‌تواند در این مسیر پیچیده، راهنمایی ارزشمندی را ارائه دهد و به سرمایه‌گذاران کمک کند تا تصمیمات آگاهانه‌تر و مؤثرتری برای دستیابی به اهداف مالی خود اتخاذ کنند.

شرکت سرمایه سازان اعتماد آفرین

ارائه دهنده کلیه خدمات مدیریتی و تجاری سازی به کسب و کارها

www.ssea.ir

www.sodes.ir

